

Undelivered return to:
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly.....\$1.20
For non members.....\$2.00
Foreign Countries.....\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za član, na leto\$1.20
Za nečlane.....\$2.00
Za inozemstvo.....\$3.00
NASLOV
uredništva in upravnništva je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 19.—No. 19.

JOLIET ILL., 10. MAJA (MAY) 1922.

Leto VIII. — Volume VIII.

Razne vesti.

Gradba slovenske farne šole v Chicagu.

Dne 6. maja so pričeli kopati temelj za gradbo slovenske farne šole sv. Štefana v Chicagu. Stavba bo stala na vogalu So. Lincoln in zapadne 22. ceste prav pred cerkvijo; pogodbo za gradbo je dobil kontraktor Kehl.

Kakor posnemamo iz chikškega lista "Edinost", se bo ondi vršila letos meseca junija velika slavnost povodom polaganja vogelnega kamena slovenske farne šole sv. Štefana. Nadškofija je tej cerkveni običini dovolila, da sme pri gradbi šole narediti do \$50,000 dolga; kolikor bo veljala vsa nova šolska stavba pa nam ni znano. Bog daj srečo in svoj blagoslov pri tem podjetju!

Število katoličanov v Ameriki narašča.

New York, N. Y.—Iz uradnega letnega katoliškega naslovnika je posneti, da je rimokatoliška Crkev v Združenih državah leta 1921 zelo napredovala; v tem času je namreč število vernikov za 68 odstotkov bolj naraslo kot leta 1920; to povečano število znaša 219,158.

V Združenih državah in naših kolonijah živi dandanes 28,558,048 oseb rimokatoliškega veroizpovedanja.

Pomankanje delavcev na farmah.

Illinoška posredovalnica za delu v Jolietu je dobila od raznih farmerjev naše okolice ponudbe za več služb. Plača znaša od \$35 do \$40 na mesec s prosto hrano in stanovanjem. Navedeni urad bi rad farmerjem ustregel pa ne more, ker je premalo prosilcev služb.

Bratomor.

Minuli teden so v Chicagu aretirali 41 letnega farmerja Edvard Rockareka iz Bloomingtona, Mich., ker je nedavno v Chicagu umoril svojega brata Viljema. Žrtev so našli na 1924 So. Homan Ave. ležečega v kopalni banji s prebito črepinjo.

Morilec svojega lastnega brata zatrjuje, da ga je zato ubil, ker mu ni hotel dati \$700 posojila.

Zahteva delavcev v državi New York.

Albany, N. Y. 5. maja.—Neodvisni odsek Državne delavske federacije je danes sklenil pri novembarskih volitvah podpirati samo one kandidate, ki bodo na svoji platformi odobraval uvedbo prodaje lahkega vina in piva.

Upor v jetnišnici.

Columbus, S. C., 8. maja.—Ko se je danes okrog 300 kaznjencev vračalo iz obednice, so le ti napadli službujoče paznike. Ravnatelj kaznilnice je takoj pozval ognjegasce na pomoč, da so upornike pomirili; pri tem izgredu je bilo ranjenih 12 kaznjencev.

Vojaški bonus.

Washington, D. C., 6. maja.—Republikanski člani senatskega finančnega odseka so predsednika Hardinga ponovno naprosili, da naj s kongresom uredi zadevo glede vojaškega bonusa. Konferenca s predsednikom so se vdeležili senatorji McCumber, Watson in Curtis, ki so Hardinga natančno pojasnili svoj načrt, kako bi bilo mogoče ugodno izvršiti Fordneyev zakonski načrt v zadevi vojaškega bonusa. Skoro nemogoče bo izpeljati ta načrt na podlagi uvedbe novega davka (sales tax), ampak samo na način zavarovanja.

Ker predsednik Harding tega važnega vprašanja še ni do cela prestudiral, se bo isto zopet za nekaj časa zavleklo.

Gen. pravdnik prejel podkupnino?

Washington, D. C.—Demokratski senator Caraway iz Arkansasa je v zbornici ovadil sedanjega generalnega pravdnika Daughertija, da je l. 1912 prejel od Charles W. Morseja \$25,000.—nagrade, ker je Morseju pripomogel do svobode iz atlanske ječe. Tudi bivši državni zakladničar Wm. McAdoo je baje prejel od Morseja večjo svoto denarja?

Državni dolg Zdrž. držav.

Washington, D. C., 8. maja.—Državni blagajnik je pri zaključku svojih knjig danes izračunal, da znaša skupni državni dolg 23 milijard in 190 milijonov dolarjev. Ako bi ta znesek preračunali na vse prebivalce dežele, odpade na vsako osebo \$230.

Skoro polovico tega dolga tvori naše vojno posojilo zaveznikom, katerega ne bomo še tako kmalu nazaj dobili. Do celotnega izplačila bo poteklo najmanj še petdeset let, med tem ko bo moralo drugo polovico tega dolga ameriško ljudstvo z raznimi davki odplačati.

Važna investigacija.

Washington, D. C., 8. maja.—Senator La Follette iz Wisconsinu je v senatu predložil svojo resolucijo, da naj vlada odredi strogo investigacijo napram jeklarskem trustu. Dognalo se je namreč, da so se te dni združile velike jeklarske korporacije: Midvale, Republic, Lackawanna in Inland, katere kontrolira U. S. jeklarski trust z bilijon dolarjev glavnice.

Svobodna trgovina na Ruskem.

Moskva, 7. maja.—Svet boljševiških komisarjev je izdal odlok, da je na Ruskem svobodna trgovina zopet dovoljena bodisi za domačine ali tujce. Vendar mora vsak trgovec ali podjetnik imeti tozadevno dovoljenje od policijske oblasti.

Občutna kazen.

Cleveland, O., 8. maja.—Dne 6. t. m. sta bila brata Jasper in Luther Boring obsojena na petdeset let ječe, ker sta nedavno umorila šerifa Smitha, ko ju je hotel aretirati vsled "munšajnarije."

Uradno naznanilo.

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA.

S tem naznanjam cenj. uradnikom krajevnih društev in članstvu K. S. K. Jednote, da se mudi naš sobrat glavni tajnik po Jednotinih poslih v Washingtonu, D. C. in sicer vsled moje odredbe, ker so bili posli nujni. Iz Washingtona se poda sobrat gl. tajnik še v par drugih mest, tudi po Jednotinih opravkih.

Društva, uradniki, ali posamezni člani, ki so se te dni obrnili v kaki zadevi na glavni urad K. S. K. J. naj izvolijo nekaj dni potrpeti; vse stvari bodo rešene takoj ob zopetnem povratku sobr. gl. tajnika Jos. Zalarja. Ako ima pa morda kdo kako nujno stvar v zvezi s poslovanjem glavnega urada, naj se obrne name.

S sobratskim pozdravom

Josip Sitar, gl. predsednik K. S. K. J.

IZ URADA GL. TAJNIKA.

Kakor že poročano, je bilo VII. oziroma zadnje splošno glasovanje zaključeno, dne 3. t. m. Natančen izid o glasovanju obeh točk bo glasom pravil priobčen v prihodnji številki "Glasiila."

S sobratskim pozdravom

Josip Zalar, gl. tajnik K. S. K. J.

Posledice ljubosumnosti.

Dne 8. maja dopoldne se je odigrala v sredini trgovskega dela mesta Joliet krvava žalost, ki je žal v Ameriki večkrat na dnevnem redu.

40 letni Robert F. McRoberts, upravitelj znanega hotela Woodruff Inn je v veži Eagle apartmefi poslopja na E. Washington cesti ustrelil svojo bivšo privatno tajnico, 30 letno Mabel Kerwin, v katero je bil strastno zaljubljen, dasiravno oženjen. Po izvršenem umoru, si je McRoberts še sam končal življenje.

Gdž. Kerwin je ostavila svojo službo v tem hotelu, ker je njen gospodar preveč zanjo lazil in ker se je nameravala poročiti z nekim trgovcem iz Omaha, Nebr.; to je McRoberts spravilo do tako groznega čina, da je dekleta ustrelil, ker ni hotela iti več k njemu v službo.

Ta tragedija zbuja v našem mestu veliko razočaranje, ker je bil pok. McRoberts splošno znana in čislana oseba. Pok. McRoberts zapušča ženo in dva nedorasla otroka.

Brentano dospel v Budimpešto.

Budimpešta 8. maja.—Danes je semkaj dospel novi ameriški minister za Ogrsko, bivši chikaški sodnik Theodore Brentano, rodod Italijan, ki bo svoje poverilne listine izročil vladi prihodnji teden.

Krassin bo poslanik na Nemškem.

Berlin, 6. maja.—V zanesljivih krogih se zatrjuje, da bo skoraj gotovo menovan sovjetskim poslanikom v Berlinu sedanjí narodni trgovinski komisar Leonid Krassin, ki je pred vojno opravljal službo ravnatelja velike Siemens-Schuckert elektrarne v Petrogradu.

Celo mesto se pogreza.

Rim, 7. maja.—Do 50,000 stanovalec broječe mesto Apulia blizu Bari v Italiji se je pričelo tako vdirati in pogrezati, da so vsi prebivalci zbežali na varno. Pod mestom se namreč zbira voda v velikih kotlinah, kar povzroča vedno večje vdiranje zemlje.

Ljudska justica.

Kirvin, Texas, 6. maja.—Danes zjutraj je ljudska družal, broječa nad 500 oseb iz tukajšnje ječe odvedla tri zamorce in iste na javnem trgu pri živem telesu na grmadi sežgala. Žrtve te ljudske justice so: "Snapp" Curry, Moses Jones in John Cornish.

Navedence se je obtožilo, da so napadli in umorili 17 letno hčer tukajšnjega župana Kinga, ko se je vračala iz šole. Dasiravno so vsi do zadnjega trenutka zatrjevali svojo nedolžnost, jih je razjarjena družal odvedla iz zaporu, polila s petrolejem in sežgala na grmadi. Oblasti so vsled tega nečloveškega čina odredile najstrožjo preiskavo.

Omejitev priseljevanja podaljšana.

Dne 2. t. m. je kongresna zbornica v Washingtonu odobrila konferenčno priporočilo za podaljšanje omejitve priseljevanja na podlagi treh odstotkov. Za to točko je bilo oddanih 257 glasov, proti pa 36. Podaljšanje omejitve je določeno do 30. junija 1925. Ta novi zakonski načrt stopi takoj v veljavo, ko ga bo še predsednik Harding podpisal.

Slike iz Rusije.

Moskva, 8. maja.—Te dni so boljševiške oblasti na smrt obsodile osem duhovnikov, dva lajka in eno žensko, ker so nasprotovali konfiskaciji cerkvenih potrebščin pri zadnjih izgredih. Vsi obsojenci bodo vložili ničnostno pritožbo na najvišji tribunal.

Poleg označenih so boljševiki vrgli v ječo še 29 drugih oseb zaradi enakih prestopkov; 20 izmed teh je duhovnikov; tudi patrijarha ruske cerkve Dr. Tikhoma in nadškofa Nikodeja zasleduje sodnija.

Cita se preseli na špansko.

Funchal, Madeirsko otočje. 5. maja.—Bivša avstrijska cesarica Cita, ki je nedavno tukaj umrl njen mož Karol Habsburški se namerava od tukaj na Špansko preseliti, kjer ji bo dal kralj Alfonz neko vilo na razpolago.

Z genovske konference.

Genova 6. maja.—Načelnik francoske delegacije ja danes v imenu svoje vlade obvestil Lloyd George, da Francija ne bo priznala ruske vlade, ako tega tudi Belgija ne ukrene.

V tej zadevi bo skušala Nemčija nastopiti in posredovati v prilog Rusije. Nekateri pripisujejo nastopu Nemčije posebno važnost; govori se namreč o novi trozvezi med Rusijo, Nemčijo in Anglijo.

Jurij Čičerin, načelnik ruske delegacije vedno odločno obstoja na svojih načelih in zahteva, da se Rusija zaveznikom drugače ne ukloni kakor že o značeno in to je, da priznajo njeno sedanjo vlado. Rusija je pri volji vrniti privatna poslastva gotovim strankam in plačati državne dolgove, toda le pod gori označenimi pogoji. Čičerin je dalje genovskim delegatom zagrozil, da bo takoj ostavil konferenco in se vrnil nazaj na Rusko, če ne bodo vse države pripoznale sedanje sovjetske vlade.

Največ spora med ruskimi delegati in drugimi je nastal vsled tega, ker zavezniki zahtevajo preveč koncesij od Rusov pri eksploataciji bogatih petrolejskih vrelcev. Rusi so sicer pripravljeni izročiti te vrelce inozemcem v roke, toda le na podlagi komunističnih načel in pod nadzorstvom vlade.

Bern, Švica, 7. maja.—Skozi to mesto je danes odpotovalo šestnajst tajnikov in steno-grafov ruske delegacije, ki se vračajo iz Genove proti domu.

Napad na ameriško poslaništvo v Sofiji.

Sofija, Bolgarsko, 8. maja.—Ker se bolgarskim anarhistom letos 11. marca ni posrečilo z bombo porušiti tukajšnje poslopje ameriškega poslaništva, so komunisti svoj načrt te dni obnovili.

Ameriški minister Charles S. Wilson je včeraj po pošti prejel izreke iz nekega anarhističnega lista, kjer se mu grozi, da bo palača tega poslaništva kmalu kup razvalin, če Združene države ne izpustijo na svobodo italijanskih komunistov Sacco in Vanzetti-ja, obsojenih vsled umora nekega kontraktora v državi Mass.

V svrhu varnosti so bolgarske oblasti odredile močno stražo okrog ameriškega poslaništva.

Kralj Aleksander obiskal Pariz.

Pariz, 7. maja.—Jugoslovanski kralj Aleksander, ki se je minuli teden "incognito" mudil tukaj v Parizu, je danes odpotoval v Belgrad. Listi poročajo, da se je prišel Aleksander posloviti od svojih prijateljev (in prijateljic!) ker se be drugi mesec poročil z rumunsko princezino Marijolo. Dalje kroži tukaj vest, da je prišel Aleksander semkaj kupčijskim potom, da si nabavi krono in razna poročna darila za svojo nevesto.

Tragedija v Kozarjah pri Ljubljani.

'Ljubljanski Slovenec' poroča: Na velikonočno nedeljo zvečer je v Kušarjevi gostilni po domače "Pri Kanecu", pri dolgem mostu v Kozarjah delavec Andrej Divjak iz Podsmreke v pijanosti zaklal gostilničarja Kušarja, Antona Kuclerja, strojnika pri tesarskem mojstru Stenerju na Viču, pa težko ranil.

Gostilničar Kušar je šele pred kratkim odprl gostilno in poskrbel za dobro kapljico. Lokal je bil vedno dobro obiskan in tako tudi na velikonočno nedeljo zvečer. Med piveci se je nahajal tudi delavec Andrej Divjak iz Podsmreke, že močno vinjen. V alkoholnih blodnjah je hodil od gosta do gosta, se pogovarjal z njimi in jih objemal. Ko je objel tudi strojnika Antona Kuclerja z Viča, je ta vstal ter hotel vrniti Divjaku objem, ki pa ga je surovo sunil od sebe in pričel obkladati s psovskami. Užaljeni Kucler je priložil Divjaku nato zausnico. V trenutku je nastal med obema pretep. Ves razkačen, je Divjak takoj potegnil z žepa nož, se zakadil v Kuclerja in mu ga zasadil v levo stran reber in desno stegno. Kucler se v razburjenosti ni niti zavedal, da je težko ranjen. Zato je zagrabil pijanega Divjaka, ga nesel iz gostilne in ga tam pošteno oklofutal.

Gostilničar Kušar je hotel že v gostilni gosta pomiriti, a zaman. Divjak je mahal kako besen okrog sebe z nožem in se končno na stopnicah zakadil še v gostilničarja in mu porinil nož naravnost v srce. Kušar je mogel izgovoriti samo še besede: "Zaklan sem", naker se je podal z ranjenim Kuclerjem v kuhinjo, kjer sta se oba takoj zgrudila na tla. Kucler je obležal nezavesten, gostilničar Kušar pa mrtev. Po kuhinji se je vila mlaka krvi. Gostje so šli takoj po orožnike, ki so morilec Divjaka aretirali, težko ranjenega Kuclerja pa pripeljali v ljubljansko bolnico.

Umorjeni gostilničar Kušar je bil star komaj 45 let in priden gospodar. Zapušča vdovo in nepreskrbljene otroke.

Lloyd George in reško vprašanje.

Milan, Italija, 8. maja.—Iz Genove se semkaj poroča, da je angleški ministrski predsednik Lloyd George pri volji nastopiti kot posredovalec v spornem reškem vprašanju med Italijo in Jugoslavijo. Lloyd George je v to svrhu naprosil italijanskega zunanji minister Schanzer.

Številne žrtve lakote na Ruskem.

London, 8. maja.—Ker se je vsled toplega vremena reka Elek pričela tajati, je vrgla na obrežje okrog deset tisoč trupel nsrečnih Rusov, ki so umrli za lakoto. Tako se poroča semkaj iz glavnega stana Ameriške reliefne družbe. Pomožno delo te družbe bo sedaj dosti olajšano, ker so skoro vse reke za plovbo prikladne.

Društvena naznanila in dopisi

NAZNANILO.

Društvo sv. Alojzija št. 47 Chicago, Ill.

Naznanjam članom našega društva, da se vrši prihodnja seja v soboto, dne 13. maja zvečer ob 7:30 uri. Ker ima na nedeljo društvo sv. Jurja svojo igro, smo na zadnji seji preložili našo sejo na en dan prej, ali na soboto zvečer. To velja samo za ta mesec.

Vabim vas k obilni udeležbi prihodnje seje.

S pozdravom

John Kočevar, predsed.

Društvo Marije Sedem Zalosti št. 50, N. S. Pittsburgh, Pa.

Opozarjam vse člane našega društva, da se v večjem številu udeležijo društvenih sej kot so se dosedaj. Dosti je sicer članov, ki redno zahajajo k sejam, toda tudi nekaj takih je, katerim so naše seje zadnja briga. Vsak ima pravico na sejah debatirati o tej, ali oni točki, toda ni pa opravičen o društvu govoriti izven sej, kaj bi bilo prav, kaj ne? — Delujmo torej vsi za dobrobit društva in Jednote.

Prosim Vas še enkrat, da prideta na prihodnjo sejo v polnem številu, ker imamo več važnih točk na dnevnem redu.

S sobratiskim pozdravom

Frank Golobič, tajnik.

Društvo sv. Jurija št. 64 Etna, Pa.

Ker naše društvo to leto še ni imelo skupne velikonočne spovedi, prosim vse člane društva, da naj vsakdo opravi svojo versko dolžnost kjer in kdaj mu ljubo. Vsakdo mi pa mora prinesiti potrdilo o opravljeni verski dolžnosti in sicer na prihodnji seji.

Tudi naznanjam, da je društvo zaključilo na zadnji redni seji, da se naše društvo udeležijo parade povodom blagoslovljenja nove hrvatske cerkve sv. Nikole v Millvale, ozir. Benett, Pa. vršče se dne 30. maja ob 10. uri dopoldne; to bo na Decoration praznik. Član, ki se ne bi udeležil te parade, mora plačati 50c globe; izključeno je samo nujno delo ter bolezen ter od društvenega sedeža bolj oddaljeni člani.

Tudi naznanjam, da se je tukaj okrenilo z delom malo na boljše, in ker ima naše društvo še do meseca oktobra prosto pristopnino, ima vsak Slovenec ali Hrvat zdaj lepo priliko, da pristopi v naše društvo, če morda še ni nikjer zavarovan.

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J. **John Skoff**, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Friderik Baraga št. 93, Chisholm, Minn.

Stem opominjam vse članstvo dr. Friderik Baraga št. 93, da kateri se ni opravičil velikonočne dolžnosti kot zahteva sv. Cerkev in pravila naše K. S. K. Jednote, naj to stori sedaj ob priliki sv. misijona kateri se bo začel dne 14. maja in končal 21. maja. S tem ima vsak član in članica posebno priložnost, da opravi svojo dolžnost.

Jaz, kot tajnik bodem tudi opravil svojo dolžnost in se ne bodem oziral na nobene izgovore, ker kdor če biti član društva in K. S. K. Jednote, naj bo praktičen član in katoličan in spoštuje pravila, pa bo za vse dobro, ker ako kdo zanemara svoje dolžnosti napram društvu in Jednoti in se ne udeležuje društvenih sej, postane takorekoč suha veja brez koristi za društvo in Jednoto.

Prosim tudi, da bi se v kolikor mogoče v velikem šte-

vilu udeležili seje dne 14. maja, ker bo več važnih točk na dnevnem redu.

S sobratiskim pozdravom
John Sterle, tajnik.

VABILO.

Iz urada tajnika dr. Sv. Jožefa št. 110, Barberton, O.

Tem potom vabim vse člane imenovanega društva, da se prihodnje seje, katere se vrši 21. maja za gotovo udeležbo, ker na tej seji bodemo sprejeli večje število novih članov; torej se spodobi, da se vsi stari in mladi člani vdeležijo imenovane seje in se tako rekoč naredi boljši utis na nove pristopne člane. Poleg tega imamo pa še neko drugo zelo važno točko na imenovani seji.

Upam, da se boste torej odzvali povabilu in da bode naredil vsakdo svojo dolžnost.

S sobratiskim pozdravom
Jožef Lekšan, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Mihalja br. 163, Pbg. Pa.

Tem putom javljam svim članom i članicam zgora imenovanega društva, da smo na minuloj sje dnu 9. aprila izvolili za društvenog zastupnika sobrata **Matt Gračan**, 5169 Natrona Way, Pittsburgh, Pa. Neka se svi listovi, tikajoči zastupnika šaljeju na zgoranju atresu.

Dalje. — Prihodnja sje dnu 14. maja, na koju su naproseni svi člani i članice, da se iste udeležuju u što većem broju, jer imamo več važnih točaka na dnevnem redu reševati in dogovor za paradu poslave naše crkve Sv. Nikole v Millvale, Pa., koja će se obavljati 30. maja, to jest na "Decoration" dan.

Zatim opominjam sve člane, koji duguju već od 2 mjeseca, da podmiru svoj dug inače budu suspendirani po pravilima K. S. K. J. i društvenog zapisnika.

Istom opominjam one člane, koji su bili prošli mjesec suspendirani, da se prijave i podmiruju svoj dug ako želju i nadalje ostati člani ica našeg društva i K. S. K. Jednote.

Matt Brozanič, tajnik.

ZAHVALA.

Tem potom se še enkrat lepo zahvaljujem vsem sosedam moje pokojne sestre **Mrs. Fanny Čemažar**. Včas njene dolgotrajne bolezni so pokazale v polni meri ljubezen do delavske družine. Vsem osebam, ki so jo v bolezni obiskavale, stregle in molile zanjo, v hiši, v cerkvi, na pokopališču — najlepša zahvala! — Dobri Bog naj bo Vaš obilni plačnik! — Pokojnica je bila članica dr. Marije Pomagaj št. 78, K. S. K. J. in društva svete Neže, katoliških Borštarič. Kaj bi bila danes ta družina brez društev? Zato pa, Sloveni in Slovenke, oklenite se društev, iz kojih debla rosi na bolnike in umrle to lažba in pomoč dušna in telesna.

Hvala lepa č. g. **Jos. Judniču**, ki je prišel k sveti maši a-zistirat.

Hvala lepa č. g. **John-u Plevniku**, ki je prihitel iz Jolietu na Resurrection pokopališče, Summit izvršit poslednje obrede. Mi, ki smo ostali še živi, še molimo zanjo! Ti pa, Franeka, moli za nas vse, ki smo te poznali in radi imeli, posebno pa za svoje otroke in svojega moža!

Zaljujoči ostali:

Anton Sojar, brat.
John Čemažar, soprog.
Fanny, Anton, Mary otroci.
Chicago, Ill. 1. maja 1922.

Lokalne vesti.

Srebrna maša.

Letos, dne 18. junija bo naš zasluženi g. župnik **Rev. John Plevnik** obhajal 25 letnico svojega mašništva. Slovesna srebrna sv. maša se bo vršila označeni dan v cerkvi sv. Jožefa ob pol 11. uri. Te redke cerkvene slovesnosti se bo vdeležil izmed številca povabljenih duhovnikov tudi mil. čikaški škof **Rt. Rev. E. F. Hoban, D. D.**, osebni prijatelj jubilarja. Slavnostni govor bo imel **Rev. Vencel Solar, O. S. B.** profesor na St. Bođe učilišču v Peru, Ill.

Zaroke.

Zaročila se je gđ. **Margareta Nemanicheva**, hči **Mr. Antona Nemanich**, hišnega posestnika, lastnika pogrebnega zavoda, predsednika Slov. Amer. Tiskovne družbe in bivšega predsednika K. S. K. J. z gospodom **Josip D. Ernstom**, magistratom farmacije v Jolietu. Poroka se bo vršila dne 16. maja ob 9. uri dopoldne v slovenski cerkvi sv. Jožefa. Iskrene čestitke!

— Minulo nedeljo popoldne se je vršila na domu g. **Josip Sitarja** lepa družinska slavnost povodom zaroke g. **John Graha** ml. z gđ. **Marijo Kekičevo**. Slavnostnega obeda in večerje se je udeležilo okrog 30 povabljenih gostov iz Jolietu in Whitinga. Zaročence je edini sin našega večletnega blagajnika br. **John Graha**, zarocenka je pa iz znane družine **Tomaž in Helene Kekič** v Whiting, Ind. hišnega posestnika in bivšega trgovca. **Mr. John Grahek** mlajši, ki je ameriški poročnik v rezervi, opravlja državno službo inženirja pri gradbi glavne ceste med **Ottawa, Kanakee** in **Jolietom**.

Poroka se bo vršila dne 14. junija t. l. v slovaški cerkvi v Whiting, Ind. nakar se poda ta novoporočenca na ženitovansko potovanje, za tem si bosta pa ustanovila svoj dom tukaj v Jolietu.

Ker je **Mrs. Jos. Sitarjeva** teta zarocenke gđ. **Mary Kekič**, je srečnemu paru, njunim starišem in povabljenim gostom pripravila izborno kosilo, večerjo in lepo družabno zabavo, kakoršno je le v **Jos. Sitarjevi** hiši mogoča. Naravno, da ni manjkalo lepega slovenskega in angleškega petja, ter raznih solo točk na klavir in celo na sakson in gosli. Nastopile so gđ. **Elizabeth Grahek**, **Lillian Grahek**, in **Genieveve** in **Bernice Sitar** (dvojčici) pa tudi nekaj moških. Gotovo ne bo nihče izmed vdeležencev pozabil tako lepega dneva in večera. — Zarocenca izražamo iskrene čestitke!

V vodo je skočil

dne 5. t. m. popoldne ob 1. uri 28-letni samski **Frank Pappež**, stanujoč na 403 Benton St. Revez je bil že več let podvržen neozdravljivi božjasti. Označeni dan je doma svojim starišem tarna, da se ne počuti dobro, nakar je stekel proti kanalu in skočil v vodo. Navzlic iskanju do danes njegovega trupla še niso našli.

Pokojnik je bil 10 let član dr. sv. Janeza Krst. št. 143, K. S. K. J. Ves ta čas, ali od ustanovitve označenega društva je to prvi slučaj smrti kakega člana.

Naši mladi žogarji

sestoječi iz učencev farne šole sv. Jožefa vedno bolj napredujejo. Zadnji petek so v tekmovalni igri zopet zmagali skupino žogarjev hrvatske šole predčerašnjim pa žogarje **Sacred Heart šole**. Zdaj so naši dobili, ali zmagali že v sedmih igrah vsled česar so na čelu vseh drugih igralcev. Mi jim iskreno želimo še 6 zmag, da si priborijo razpisano nagrado, potem bomo lahko ekli, da so naši slovenski de-

ki v Jolietu najbolj "baseball" igralci.

Nedeljska prireditve dr. "Triglav".

Minulo nedeljo popoldne in zvečer je priredilo Slov. Izobraž. in Podp. društvo "Triglav" v "Sloveniji" dvorani znano **Finžgarjevo** dramo "Razvalina življenja", s prijaznim sodelovanjem Pevskega zbora "Slavec" in Peter Ahačičevega orkestra. Prireditve je izpadla nad vse fino in povoljno. Čast in priznanje vsem igralkam ter igralcem, ker so to krasno igro tako dovršeno izpeljali. Društvo "Triglav" je lahko ponosno na to svojo prireditve povodom 10 letnega obstanka. Povhalno moramo tudi omeniti izborni orkester rojaka **Peter Ahačiča**. Boljšega ne dobite v nobeni slovenski naselbini. Upamo, da ga bomo odslej čuli pri vseh slovenskih prireditvah in veselicah v Jolietu.

Paberki.

Glavni tajnik neke bivše podporne organizacije je računal **\$676.11** za selitvene stroške iz Pennsylvanije do Chicago. Ta si je gotovo mislil: Kamor je šla krava, naj gre še tele, saj je Jednota bogata! S tem denarjem bi se lahko peljal v Belgrad obiskat gospodina **Etbina** in nazaj. Morda se je pa vozil v posebno najetem vlaku, ali v zrakoplovu! Znat se mora! —

Milvausko glasilo slovenskih boljševikov v Ameriki je letos za prvi maj obelodanilo na prvi strani neko sliko brez imena, ali naslova. Ali je morda urednik "D. S." že tako plešast? "Ni čuda, ker piše tako fulminantne" iskre za svoje boljševiške pristaše! Ali bi ne bilo boljše, da bi se "D. S." preselila v Petrograd, ali Moskvo? "Tam boste lahko agitirali za revolucijo, tu pri nas v Združ. državah pa ni več varno."

Čudno taktiko vodijo naši rojaki v Sloveniji! Vedno prosjajo in beračijo pri ameriških Slovencih. Nabrali so menda že preveč! — Minuli mesec se je konstituiral v Ljubljani odbor za pomoč gladnim v Rusiji pod pokroviteljstvom pokrajinskega namestnika **Ivan Hribarja**. Res, lepo je, če berač beraču pomaga!

Sicer pa v Sloveniji ni več take bede. Slovenci so kupili krasen **Windischgraetzov** grad na Bledu za znesek šestnajst milijonov kron kot poročno darilo svojememu novemu kralju. Radovedni smo, kako Slovenci skrbijo za svoje vojne slepce, sirote in pohablence? No, pa kaj je to, 16 milijonov kron? Saj bo Njega Veličanstvo po poroki s svojo ženo prebivalo nekaj dni na Bledu. Od ameriških Slovencev ne mora kralj **Aleksander** kakega darila pričakovati.

Srbija misli, da so Slovenci tako čil narod, da sploh ne potrebujejo več zdravnikov in vsled tega so ljubljansko medicinsko fakulteto — zaprli.

Ljubi maj, krasni maj! Konec računov za premog je sedaj!

V Genovi igrajo največje ulogo Rusi. Ni čuda, da je italijanski kralj pil bratovščino s Čičerinom!

Eden izmed naših starih Jolietčanov bi moral pri neki angleški podporni organizaciji po novi lestevici plačati **\$18.00** (osemnaest!) asesmenta na mesec za \$2000.— zavarovalnice. Star je namreč že 60 let. Na leto znaša to \$216.00 ases-

menta ali okrog 60c dnevno. Dotični rojak, dasiravno spada že 25 let k oni angleški organizaciji je isto obesil na klin, ker tolikega asesmenta ne more plačevati. Čemu ni pristopil k naši K. S. K. J., pa bi bil dosti na boljsem.

Nedavno se je neka Slovenka v neki naselbini poročila z judom. Radovedni smo, če je tudi svoja lepo krstno ime prenovila v **Rebeka**?

Socialisti so letošnji prvi maj bolj klaverno praznovali. Ameriški delavci ne da dosti za ta praznik. Obhajal ga bo pa primerno na Delavski dan 4. septembra, na postaven praznik delavcev.

Naše marljive gospodinje so zdaj zelo "busy" z nabiranjem regratovih rož. Pravi jo, da je regratovec najboljša želodčna tonika in prav po ceni.

Slabi zgodovinarji so gg. uredniki pri "Proletarcu". V

majski izdaji so priobčili spominsko poročilo glede izgrediv na Haymarketu v Chicagu, ki so se po njih zatrdilu vršili pred 34 leti. Od teh izgrediv je poteklo že 36 let, ker so se vršili dne 4. maja leta 1886.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE !!!

Izdelujem sledeča najbolj uspešna zdravila: **Alpentinkuro** za rast in proti izpadanju las, **Bruslin tinkturo** za sive lase od katere vam postanejo lasje popolnoma narumni kakor v mladosti, **tinktura za prahute** na glavi od katere se prahute hitro odstranijo, **po-mado zarast moških brk**, **Wahcic Fluid** za revmatizem, ali trganje v rokah, nogah in v križeh, ravno tako za oteklino, **rozenmazilo** za rane, opekline bule, ture, kraste, grinte in lišaje, **mazolec** pege na obrazu in srbečice na koži, kurje oči, bradovice, potne noge, azebline, debelo kožo na nogah in ozeblino. Pišite takoj po cenik, ki ga pošljem zastoj.

Jakob Wahcic

CLEVELAND, OHIO.
6702 Bonna Ave. N. E.

Naznanilo in zahvala.

Globoko potrtega sreča naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najuna ljubljena hči, oziroma sestra gđ.

ANA SOLNCE

dne 29. aprila t. l. previdena s sv. zakramenti za umiranje v Gospodu zaspala v starosti 18 let in 10 mesecev. Bolehala je 4 mesece.

Tem potom izrekamo zahvalo našemu domačemu g. župniku **Rev. John Plevniku** za večkratni obisk in tolažbo v njeni bolezni. Hvala društvu sv. Ane Katol. Borštarič, kamor je pokojnica spadala za darovani vence in spremstvo pri pogrebu. Hvala lepa vsem številnim prijateljem in znancem, ki so jo hodili obiskovat in tolažiti. Hvala vsem darovalcem krasnih vencev in sopkov. Hvala fantom nosilcem; hvala cerkvenemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko po sv. maši zadušnici; hvala vsem onim, ki so jo prišli pokropit in ki so se vdeležili pogreba! Še enkrat: hvala Vam!

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin. Pokojna in nepozabna nam **Ana** zapušča poleg podpisanih tu v Jolietu še tri bratrance in štiri sestrične.

Bridka smrt, v pomladnem vrtu

Cvetko si nam pokosila. —

Truplo njeno v črni zemlji,

Že pokriva tam gomila!

Spavaj sladko, draga **Ana**

Rešena si že trpljenja!

Prosi za nas, tam pri **Bogu**

Dan da združi nas **Vstajenja**!

Zaljujoči ostali:

Jakob in Ivana Solnce, starši, **Ludvik**, brat, **Jennie**, sestra,

V Jolietu, Ill., 8. maja 1922.

"11" cigarette

Dobro! 10¢
Kupi te cigarette in prihrani denar.

Majniška glorijsa.

Ave, ave!
Slava, čast Mariji!
Luč nebeske zarje
jo obdaja,
Majniška oltarje
diči slika
zlata, veličastna
v svojem žaru,
Krona njena častna
v biserih se
tisočerihi sveti,
Bujno lepi
vzkliji so nam cveti,
koder njeni
zlati obsvetijo
žarki polja. —
Slišim melodijo
božjih pevcev,
neumljivo, krasno,
ki pojo ji
z godbo harfe glasno.
Zdrava bodi!
Vsklikamo mi vsi ji:
Ave, ave!
Slava, čast Mariji!
— Slavomir.

Brez vere.

Devet govorov o neveri.

V stolni cerkvi v Ljubljani
govoril

Dr. Mihale Opeka

Stolni kanonik in učitelj homi-
letike na vseučilišču v
Ljubljani.

(Iz zbirke "Brez vere." V Lju-
bljani 1921. Založba K.
T. D. H. Ničman.)

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)

III.

Na svoj posebni, originalni
način pripoveduje sloveči
dunajski pridigar, p. Abel, va-
slednji dogodek iz svojega iz-
kustva: — Ko sem bival v Ino-
mostu, sem imel precej oprav-
ka z vojaštvom. Nekoč je le-
žal v bolnišnici na smrt bolan
neki višji lovec od polka ce-
sarskih lovcev. Stotnik bol-
nišnice, dober mož, mu je pri-
govarjal, naj pokliče polkov-
nega kaplana, da ga spravi z
Bogom. Toda višji lovec je
dejal: — Gospod stotnik, jaz
ne verjam nič, in — roko na
srce! — vi tudi ne verujete
nič! — Stotnik gre in pove to
polkovnemu zdravniku, ki je
bil tudi pošten kristjan. —
Prepuščajte ga meni! pravi ta.
Potem gre k bolniku in mu re-
če po vojaško: — Višji lovec,
pozor! Zdaj gremo! Mon-
turo osnažiti! Razumel? —
Da, gospod polkovni zdravnik!
— Kaplana poklicati! — Da,
gospod polkovni zdravnik! —
In duhovnik, kaplan, je prišel
in siromaka lepo pripravil in
izpovedal. Po izpovedi pa je
bolnik želel, da bi zopet prišel
k njemu stotnik. Stotnik je
prišel in umirajoči višji lovec
mu je klical že oddaleč ves gin-
jen: — Gospod stotnik! Zdaj
naj me nekaj vzame, če ne ve-
rujem, in mislim, da tudi vi
verujete!...

Zgodba tega ubogega srca
je zgodba številnih sre. Lju-
dje ne verujejo, ker žive v gre-
hu, ker služijo hudim stras-
tem.... Če bi imeli enkrat v
redu svojo vest, bi se kmalu
spet povrnil k veri. Tretji
veliki vzrok nevere — tudi da-
nasnjih dni — je razuzdanost
življenja, v srcu vkoreninjena
grešna strast — taka ali taka
— največkar pa ona, ki zado-
voljuje najnižje nagone v člo-
veku. To bi vam v današ-
njem govoru rad pokazal.

Človek, ki je zašel v močvir-
je, iz katerega puhne goste,
strupene megle, ne vidi več
višku. To je gotova stvar.
Kdor so je pogreznil v strast
in greh, temu se zapira pogled
navzgor. Tako vam bodo po-
trdili največji misleci — po-
ganski in krščanski. Hočete
slišati poganske glasove? —
Kdor se poda pohoti ali togo-
ti, pravi Platon v Timaju, ta
bo imel tudi samo umrljive mi-
sli. In drugje uči, da je tre-
ba take, ki imajo za resnico
samo, kar z roko otipljejo —

naprej poboljšati, potem šele
poučiti.... — Grešna poželj-
vost je sovražnica razumu, kli-
če Cicero, in človeku tako re-
koč oči zaveže. — A lepše seve-
da izražajo isto misel kršča-
nski učenjaki. Sv. Avgustin
priznava iz svoje lastne izkuš-
nje: — V čutnosti živeti se pra-
vi v temi hoditi, se pravi hodi-
ti stran od obličja božjega. In
sv. Janez Krizostom: — Če
Boga iščemo, je velike skrbno-
sti potreba; zakaj mnogokaj
nam lahko naše spoznanje za-
temni. Kakor je solnce na
nebu sicer vsem vidno, a ga
vendar ne morejo videti tisti,
ki se sami zakopljajo; tako bo-
mo mi, če se sami zakopljemo
v globino grešnih poželjenj, v
temo strasti — le s težavo iz-
pregledali in se kvišku povzpe-
li! —

Od staropoganskih in staro-
krščanskih mislecev bi lahko
šli skozi vrste novejših in naj-
novejših modrijanov, ki bi nam
potrjevali našo resnico. To-
da čemu toliko človeških be-
sed, če nam pa beseda božja
toito zagotavlja! Ze pred ti-
sočletji je govoril Bog sam. re-
koč: Modrost (in kaj druge-
ga je vera nego modrost!) —
modrost ne gre v hudovoljno
dušo in tudi ne prebiva v tele-
su, ki je vdano grehu. (Modr.
1, 4.) In božji Odrčenik
je izrekel jasno, da je nevera, s
katere ljudje zatajujejo Sina
božjega, sad hudobnih del: —
To pa je sodb (namreč ob-
sodba in pogubljenje) sveta,
ker je luč na svet in so ljudje
bolj ljubili temo kot luč: za-
kaj njihova dela so bila huda.
Sleheri namreč, kateri hudo
dela, sovraži luč in ne pride k
luči, da niso sojena njegova de-
la. (Jan. 3, 19—20.)

Da niso sojena njegova dela.
...V teh besedah Odrčenikov-
vih je pa tudi povedano, zakaj
je to tako: zakaj strast, srčna
zabloda, greh morajo voditi
končno v nevero.... Zato, mo-
ji častiti poslušalci, ker vera
grešno strast, poželjivost srea,
razuzdanost življenja obsoja,
zabranjuje, pod častnimi in ve-
čnimi kaznimi prepoveduje!
Treba je voliti na desno ali na
levo — in človeška slabost vo-
li na levo.... Treba se je od-
ločiti.... Zakaj tistega boja
med strastjo in vero, tistega
notranjega razpora, tiste raz-
vrvanosti v duši človek dolgo
ne vzdrži.... Vera kliče:
Sursum corda! Kvišku srea!
— strasti in grehu pa je ugod-
no, na zemlji, na tleh.... Vera
veleva: Ljubi Gospoda, svo-
jega Boga, iz vsega srea, iz vse
svoje duše in iz vse svoje misli
in iz vseh svojih moči! — str-
rast in greh pa ljubita, kar je
ustvarjenega.... Vera uči, da
je življenje služba božja, pra-
vičnost in mir in veselje v Sve-
tem Duhu — strast in greh pa
hočeta, da je jed in pijača, ne-
zmernost, pohlep in razkošje
(Rim. 14, 17).... Vera govori:
Nenasitna lakomnost je pre-
greha, je krivica nad bližnjim;
človek, ti človeka brata ne o-
diraj, ne izjemaj, ne zatiraj;
tvoje zlato bo tebi v pogubo;
glej bogatina svetopisemskega
v ognjenem žrelu.... Nehaj!
.... Popravi krivico, povrni
škodo!.... Gorje ti zaradi kri-
vičnega mamona! — A sree,
vdano lakomnosti, pravi, da ne
more.... da se ne more ločiti
od zlatega teleta, ne nehati ple-
sati okrog njega — prehuda je
strast, presilen je pohlep, prev-
roča je želja: pridobivati,
pridobivati, bogateti, imeti....
Vera prepoveduje: Ne pre-
šestvuj! Ne želi svojega bliž-
njega žene! Ciste naj bodo, o
kristjani, vaše misli, vaše že-
lje, besede vaše, pogledi vaši,
vsak korak čist, brezmadežen!
Ne skrunite duš, ne skrunite
teles! Nikdar se ne motite!
Ne nečistniki, ne prešestniki,
ne tisti, ki skrunijo svoje telo.
.... ne bodo zasedli božjega
kraljestva.... Telo ni za ne-

čistost, ampak za Gospoda in
Gospod je za telo.... Ali ne
veste, da so naša telesa udje
Kristusovi? Ali bom tedaj ve-
zel ude Kristusove in jih stor-
il ude blodnice? Tega ne!
(I. Kor. 6, 9—15.) Tako ve-
ra, njen nauk, njena zapoved.
— A drugače vpije razpaljena
strast, razbrzdana sla, neukro-
čena pohot.... In človek, ki je
enkrat zabredel, brede dalje po
poti — za tem, kar je čutnega.
.... A da bo v duši mir, da ne
bo vojske, viharja v duši —
treba zadušiti one glasove, ki
svare, opominjajo, karajo, gro-
ze.... Odkod so ti glasovi? go-
vori človek, k je zašel. S kakš-
no pravico mi zastavljajo pot?
.... Greh? Kaj je greh? Ali
more biti greh, kar je meni
dobro, koristno, ugodno, slad-
ko, vseh mojih želja vredno?
.... Vera? Ah, vera — saj
verujem v Boga. — Toda ali
je res Bog tisti, ki brani, kar
terja moja narava?... (Člo-
vek, ki je zašel, ne ve, da je
njegova narava izprijena!) In
kaj ima Bog od moje pokoršči-
ne ali nepokorščine? kakšno
korist? — Zakaj mi grozi z ve-
čnostjo, s peklom?... O, kje
pa je dobrot božja?... Ah
ne! Tu so ljudje vmes! Fa-
natična Cerkev, papež, škofje,
duhovni.... ti delajo vero! Ni
vse resnica, kar govorijo....
Kaj me briga! Kratak je naš
čas, kakor mimoidoča sen-
ca.... Zatorej pridite in už-
vajmo priučujoče dobrote, in hi-
tro rabimo stvari, se v mladost-
ti! Napolnujemo se z dragim
vinom in mazili in naj nam ne
odide časa svet (da ga ne bi u-
živali)! Venčajmo se s cveti-
cami, dokler ne zvonejo; naj ga
ne bo travnika, da bi ga naša
sladnost ne prehodila.... pov-
sod puščajmo za seboj znamen-
ja svojega veselja, ker to je naš
delež in naš namen (na zem-
lji). (Da moremo uživati),
zatirajmo ubogegapravičnega
in vdovi ne prizanašajmo, tudi
ne spoštujmo sivih las prile-
tnega starčka! Naša moč pa
bodi postava pravice, (druge
postave ne poznamo)! (Modr.
1, 5—11.) —

Ali ni res tako? Ali se ne
vrši proces tisočkrat, stotisoč-
krat tako? Iz želje po už-
ivanju v strast in greh, iz stras-
ti in greha v verski dvom, iz
dvoma v brezbožnost, in pot-
lej zmerom navzdol, navzdol,
po poti nevere.... In iz nevere
v čimdalje grši greh, in iz
novega greha v čimdalje tršo
nevero.... Ali ni tako? Naj
govore krivčniki, ki so izgubi-
li vero: ali so jo izgubili, pre-
den so se zakopali v svoje kri-
vice? Naj govore lahkomi-
selniki, ki so izgubili vero: ali
so jo izgubili, dokler so bile
njihove roke čiste od tujega
blaga? Govore naj pohotne-
ži, ki so izgubili vero: ali so
jo izgubili, dokler je bilo srce
še nedolžno? Ti mladina, ki
praviš: da si brez vere, govori-
te: če nisi bila prej brez sra-
mežljivosti? Povej, prosim,
povej: kaj je bilo prej — sra-
motno greh ali nevera? Ti
povešaj oči, o mladenič, o mla-
denka! Razumem.... In če
bi ne bile kakor izsušene od
strasti vajine žile — tudi rde-
čica bi nemara še šinila v mrt-
vo bledoto vajinih prczgojaj
odevelih lic.... Razumem! —

Da, da — vsak, kdor ne mo-
re, to se pravi — noče pustiti
greha, mora, skoraj mora pu-
stiti vero! Treba je iti in raz-
biti ogledalo, ki kaže človeku
njegov grdi obraz!.... Če je
s tem opravljen — to je se-
veda drugo vprašanje.... Če
je tako pregreha opravičena,
vest umirjena, varnost zasigu-
rana — to je drugo vprašan-
je....

Otrok gre in obrne hrbet ma-
teri, ki ga uči, svari, opomin-
ja —; lahko; vprašanje pa je,
če dela prav....

Človek gre in opljuje svetni-

co, ki mu je zoprna v očeh in
sren, ker mu budi in drami
vest —; lahko; vprašanje pa je,
če dela prav....

Vera je mati in svetnica —;
lahko jo v grešni starosti o-
pljuje in zavrže — vprašanje
pa je, če dela prav, o človek,
o krščanski človek!

Eden onih, ki so se z milost-
jo božjo povrnil iz Babilona v
Jeruzalem, iz zmot življenja na
pravična pota, Francois Cop-
pee, član francoske akademije,
pripoveduje v svoji knjigi La
bonnesouffrance — Zveličar-
jevo trpljenje —; Jaz sem bil
krščen vzgojen in sem tudi po
svojem prvem sv. obhajilu ver-
ske dolžnosti še več let z otroš-
me je pripravilo ob moje po-
božno mišljenje, odkrito po-
vem, so bile neke zablode mla-
dostnih let in sram, da bi mo-
ral gotove reči priznati. Pre-
mnogi, ki so v istem položaju,
mi bodo — če hočejo biti od-
kritosrčni — pritrdili, da jih je
spočetka odtujila veri samo
stroga zapoved, ki jo vera v-
sem nalaga glede čutnosti —
in da so šele v poznejših letih
začutili potrebo, prestopke
nравne zapovedi lepšati in o-
pravičevati s takim učenjskim
sistemom.... Tako mož, ki se
je po težkem boju rešil na o-
tok živih....

To je dragoceno priznanje.
Ne v razumu torej — v srcu je
korenina nevere. V popače-
nem, od strasti in greha raz-
vanem srcu.... Ali se je nam
iz tega kaj uči? Za nas sa-
me! — ali nemara za naše dru-
žine? — za naše doraščajoče o-
troke?... Vsak naj gré in naj
premišljuje! Amen.

Versko oglaševanje v listih.

Po "Literary Digest".

Dva katoliška lajka v Pitts-
burghu, Pa. sta začetkom te-
kočnega leta uvedla novo vrsto
verske propagande s tem, da
sta v čast in slavo božjo v ta-
mošnjah listih oglaševala sv.
katoliško vero; naravno, da sta
vse stroške teh oglasov plače-
vaa sama iz svojih žepov.
Ta korak je tudi protestan-
te iz Pittsburgha do tega napo-
til. Sprva lastniki treh več-
jih dnevnikov v Pittsburghu
niso hoteli protestantovskih
verskih oglasov sprejeti, češ,
da bi vsled tega lahko nastal
kak spor med čitatelji obeh
veroizpovedanj; končno se je
pa zadevo ugodno rešilo, da
sta bila oba oglasa zaeno pri-
občena.

Pri prvi objavi katoliškega
verskega oglasa je urednik ne-
kega lista napisal sledečo o-
pombo: "Navedeni oglas
priobčujemo brez kakšne slutnje
o nesporazumu, ampak iz ljub-
bezi do vseh. Tako n. pr.
priobčujemo nastopni katoliški
verski oglas vsled tega, da se
pctom lista opozori na gotova
verska načela katoliške Cer-
kve. Ta oglas sta naročila
dva tukajšnja trgovca, kojih
imena na željo zamolkimo; ra-
čun oglasa bosta ta dva trgo-
ca iz svojega žepa, ali sama
plačala. Zagotovilo se nas je,
da sta za to samo ta dva o-
glaševalca odgovorna; samo
navedenca sta sestavila besed-
ilo oglasa in tudi izbrala liste
(časnike) za oglaševanje; ka-
toliška Cerkev, ali njeni zas-
topniki nimajo s tem oglasom
nobene stika."

Glede tega oglaševanja je
kmalo zatem pisal Rev. Tho-
mas Oakley D. D. v newyorš-
kem katoliškem tedniku "Ame-
rica", da oni pittsburski listi
sprva niso hoteli tega oglasa
priobčiti, da ne bi bilo kak-
zamere v krogu čitateljev, ki
niso katoličani; dalje, da ured-
nik lista ni odgovoren za kako
napačno poročilo v verskih o-
glasih in da se ga ne sme vsled
tega kritizirati; list smatra to
versko reklamo za navaden,

plačan oglas. Zadeva je bila
končno ugodno rešena in čita-
telji so bili nad vse iznenadeni,
ko so nekega dne videli v vseh
treh pittsburskih dnevnikih
kar dva verska oglasa skupaj:
katoliškega in protestantovske-
ga. Oglasa sta bila z debeli-
mi, vidnimi črkami v velikosti
3 in 6 palcev in sta vsebovala
glavna načela verske resni-
ce. Pomembivo je pa pri tem,
da lastniki vseh onih treh list-
ov niso katoličani. Na ta na-
čin je ta dva verska oglasa sle-
herni dan čitalo nad 1 milijon
naročnikov. Gotovo ni bolj-
šega sredstva za propagando
katoliške ideje kakor je ogle-
ševanje važnih naukov sv. ka-
tol. vere v velikih ameriških
listih, ker te oglašje tudi neka-
toičani vidijo in čitajo."

Katoliški oglas se je glasil
sledeče:

KATOLIŠKA CERKEV JE STARA ŽE 1900 LET.

Katoliška Cerkev, ki uči
pravo Kristusovo vero mo-
ra biti apostolska; sloneti mo-
ra na onih 12 apostolih, katere
je Kristus zbral in določil za
svoje naslednike, da nadaljuje-
jo Njegovo delo v rešitev sve-
ta. (Efez. 2, 19, 20.)... Vi
ste sodržavljeni občestva svet-
nikov in nebeske domačije. Ta
Cerkev je bila postavljena na
temelj apostolov in prerokov;
Jezus Kristus sam, je pa njen
glavni vogelni kamen."

Prvo šolo v Združ. državah so
katoličani l. 1600 v St.

Augustine, Fla. otvorili.

(Ta plačan oglas se dnevno
priobčuje po naročilu dveh tu-
rojenih pittsburskih trgovcev
katolikov, ki v svojo vero ve-
rujeta.)

Protestantovski oglas je vse-
boval 4 reke iz svetega pisma,
da je Kristus v resnici edini
poglarar Cerkve. Na koncu
tega oglasa je bilo sledeča o-
pomba: "Predsednik Jack-
son, Harrison in Cleveland so
bili prezbiterijanci; predsed.
Grant, Hayes in Mc Kinley pa
metodisti; vsi so bili kristja-
ni."

(Ta oglas je naročil Rev. Dr.
David S. Schaff; račun tega
oglasa je pa plačalo več protes-
tantovskih lajkov v Pittsbu-
rghu).

Gornja oglasa so čitatelji
vsekako z velikim zanimanjem
čitali.

List "Canton News", se je
nedavno v svojem uvodniku
tudi načina tega oglaševanja
dotaknil trdeč, da istega pov-
sem odobrava. Ako bi se ta-
ke oglašje v lepi obliki, gentle-
mansko in z dobrim namenom
priobčevalo tudi v drugih ame-
riških listih, bi se s tem veliko
dobrega doseglo, pred vsem pa
dobro voljo. Boljše je priob-
čevati verska načela v primer-
ni obliki, kakor pa medsebojno
hujsanje in polemiko. Pri
tem imajo tudi lastniki listov
nekaj koristi, ker bi se take o-
glašje plačevalo. Ličen kratak
verski oglas na kakem vid-
nem mestu naredi na čitatelja
več vtisa, kakor pa dolgi član-
ki, ali verske razprave. —

Sploh posvečajo gotovi ame-
riški listi verski propagandi
več pozornosti, kakor kaki dru-
gi listi. Tako smo n. pr. še
lansko leto videli v Hearstov-
em dnevniku "Chicago Her-
ald & Examiner" sleherni dan
na svojem mestu priobčeno pri-
merno molitev, bodisi že du-
hovnika tega, ali onega vers-
kega izpovedanja. Danes je
bila molitev kakega katoliške-
ga duhovnika, jutri molitev
kakega protestanta, ali celo
judovskega rabina. Ob pon-
deljkih je bila pa običajno na-
tisnjena pridiga kakega duhov-
nika izza minule nedelje.

Navečji in najbolj znani ted-
nik "Literary Digest" ima v
vsaki številki celo stran posve-
čeno za verske članke.

List "Joliet Herald" prina-
ša vsako soboto, skoro pol st-

rani veliko poročilo o nedelj-
skih božjih službah v vseh 42
cerkvah našega mesta. Tu je
za vsako cerkev označena vsa-
ka služba božja in naslov žup-
nika dotične cerkve.

Da dela ta ameriški list na ta
način brezplačno reklamo tudi
za našo slovensko in hrvatsko
cerkev, je gotovo vse hvale in
priznanja vredno.

IZ DNI PIJEVE NUNCIATU- RE V VARŠAVI.

Varšavski židovski list
"Naier Haint" pripoveduje o
Piju XI., ko je bil še nuncij v
Varšavi, sledeči dogodek: Ne-
kega dne l. 1919. nagovori nun-
cija Rattija na varšavskih uli-
cah uboga židinja. Pripovedu-
je mu, kako so ji moža utaknili
v poljsko vojsko in kako je od
tedaj brez sledu izginil. Ostala
je sama s petimi otroci brez v-
seh sredstev. Neka kristjanka
ji je sedaj nasvetovala, naj se
obrne na nuncija. Msgr. Ratti
jo je pazljivo poslušal in jo za
naslednj dan povabil na nunci-
aturo. Tu ji je izročil precejš-
njo vsoto, ki naj bi vdovi slu-
žila za nakup krave mlekarice.
Vdova je kravo kupila in z ve-
seljem prinesla nunciju nazaj
znesek, ki jej je še preostal.
Nuncij pa ji je tudi to pustil in
ji naročil, naj porabi denar za
otroke. — Varšavski kardinal
Kakowski je v pogovoru s po-
ročevalcem lista "Corriere d'
Italia" opisoval delo nuncija
Rattija v Varšavi. Značilno je
bilo njegovo obnašanje v tra-
gičnih dnevih avgusta l. 1920.

Tedaj je vihrala ogromna bit-
ka od Baltičkega morja do juž-
no od Moskve, katere izid se
je zdel neizbežno ta, da se bo
boljševizem vsak hip zgrnil
nad Varšavo. Vse je bilo pre-
strašeno in obupano, vse je be-
žalo. Vsi diplomatični zastop-
niki tujih držav so Varšavo
zapustili. Samo nuncij Ratti je
ostal na svojem mestu, miren,
poln zaupanja v božjo previd-
nost, tolažec in pomirajoč; kjer-
koli se mu je nudila prilika.
Ko so začeli bežati s svojih
župnij tudi posamezni duhov-
niki, je kardinal Kakowski iz-
dal strog ukaz, da ne sme no-
den duhovnik zapustiti svojega
mesta; razen če bi to zahtevali
vojaški interesi; vsem, ki se ne
bi pokorili, je zagrozil s sus-
penzijo ipsofacto. Nato ga je
obiskal nuncij Ratti in mu isk-
reno čestital, češ, samo tako
ravnanje je vredno katoliške-
ga duhovnika.

MLADOST ZA VSELEJ!

Kitajski pesnik Su Kung-Tu
je pisal pred enajst sto leti:
"Kralji v njih vseh ugodnostih
in razkošju postajajo stari. —
Mladost ostaja vedno na strani
zadovoljnosti." S tem je mis-
lil, da starost ne nadleguje o-
nih, ki so zadovoljni. Njega-
va sodba je bila pravična. Vzre-
mirjenje in nezadovoljnost uni-
čuje zdravje. Prepričani smo
normalno delovanje misli v že-
loden in notranjih prebavnih
delih telesa in človek se stara.
Vaš boj v nervozi, melanhko-
nijo za izgubo energije, je Tri-
nerjevo grenko vino vaš naj-
bolj zanesljiv zaveznik. To
zdravilo vam očisti vaš život
snovi, ki so se zbrale v vašem
prebavnem delu telesa in vse
to izgine, ter odide po vžitju
tega zdravila. Vsi naši odje-
maleci slave to naše zdravilo.
Mr. John Boich pravi v svojem
pismu z dne 2. aprila t. l. iz
Farrell, Pa.: "Ko se jaz slabo
počutim, tedaj vselej vzamem
Trinerjevo grenko vino in to
meni pomaga. To je zelo za-
nesljivo in ceno. Jaz sem sploh
zelo zadovoljen z vsemi Tri-
nerjevimi zdravili." Poskusi-
te ta zdravila, sicer pa vedno
zahtevajte od vašega lekarnar-
ja ali trgovca z zdravil samo
Trinerjeva zdravila.

(Advertis.)

PRISTOPIJTE H K. S. K.
JEDNOTI.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriki.

Uredništvo in upravljanje:

1004 N. Chicago St.

Telefon 1048.

JOLIET, ILL.

Naročnina:

Na glas, na leto \$1.20
 Na nečlane \$2.00
 Na izozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNIONof the
UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St.

Phone: 1048.

JOLIET, ILL.

Subscription price:

For Members, per year \$1.20
 For Nonmembers \$2.00
 For Foreign Countries \$3.00

Profitarstvo s premogom.

Ko je predsednik premogarske unije te dni pri justičnem departmentu ovadil premogarske barone, da ljudstvo z navijanjem cen preveč odira, je 25. aprila t. l. podal v javnost svoj piškav zagovor predsednik Narodne zveze premogovnih / operatorjev J. D. A. Morrow. Mr. Morrow se opravičuje, da povzroča visoko ceno edinele previsoka tovarnina.

Letos v januarju se je prodajalo na drobno New River in Somerset mehki premog po \$8.12 tona; tedaj je bila cena 1 tona na mestu, ali v premogovniku samo \$3.—; k temu je treba še pristeti \$2.83 tovarnine, kar znaša \$5.83 tržne cene za prekupe. Razlika med kupno in podrobno ceno je torej \$2.29; dosti velika.

Istotako se je v Chicagu na drobno prodajalo mehki premog po \$8.90 tona; od tega je treba odšteti od \$2.17 do \$3.84 za tovarnino. Ako računamo vrednost tone premoga na mestu \$3.55 po južnih premogovnih okrajinah države Illinois in pristojemo se najnižjo tovarnino zraven, dobimo znesek \$5.72 katerega je plačal edikatski trgovec premoga. Pri vsaki toni je imel torej več kot polovico profita (\$3.18.)

Pocahontas premog je veljal na mestu \$3.55 tona, pristevši 3.58 za prevoz, dobimo \$7.13. Premog iz Belleville, Ill. se je na mestu plačeval po \$3.— tona, pristevši \$2.06 za tovarnino; premog iz severnih okrajev Illinois je veljal na mestu \$4.50, tovarnina je pa znašala \$1.54.

Ne govorimo pa o odernstvu prodajalce trdega premoga. Pred 13 leti so premogarski baroni v Forest City, Pa. plačevali ubogemu premogarju samo 74c (štiri in sedem deset c) od pol druge to ne nakopane trdega premoga (2900 funtov). Tedaj smo morali konzumenti plačevati po \$7.50 do \$8.50 za tono takega premoga.

Zdaj so pa menda plačevali unijskim premogarjem \$1.15 za 2900 funtov nakopane premoga in ljudstvo je moralo te vrste premog plačevati po \$16.50 tona. Iz tega je torej jasno razvidno, kdo ima pri tem največ dobička.

4 leta v ruskem ujetništvu

(Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.)

(Nadaljevanje.)

Carjeva odpuščanje. Velike skrbi. Carjevo slovo od generalnega štaba.

Zadnjič sem opisal podrobnosti kako se je ruski car Nikolaj vsled zahteve dume dne 15. marca 1917 prestolu odpovedal. Tukaj navajam njegov tozadnji odpovedni manifest, ki se je glasil sledeče:

"Mojim narodom!

V dveh velike borbe z u-

nanjim sovražnikom, ki stremi že skoro tri leta za tem, da pogubi našo domovino, — je Gospod Bog Rusiji poslal novo, težko preskušnjo. Pojavili so se notranji nemiri narodov, ki grozijo zastrupiti dalje bojevanje uporne vojne. Sodba Rusije, čast naši junaški armadi in blagor naroda za bodočnost naše očetnjave zahtevajo, da se mora vojno nadaljevati za vsako ceno do uspešnega konca, do — zmage. Pogubonosni sovražnik napenja poslednje sile. Ze je blizu čas, ko naša mogočna armada z našimi slavimi zavezniki vred premaga ter zlomi sovražnika.

V teh važnih dnevih za obstanek Rusije sem se namenil izvršiti dolžnost napram našemu narodu v svrhu dosege edinstva ter spojitve vseh sil ruskega naroda, da čim prej doseže zmago. Vsled tega se v soglasju z gosudarstveno dumo za blagor narodu odpuščam, ter s tem odlagam od sebe vso vrhovno oblast.

Ne želim se ločiti od ljubljene mi sina, zato sem izročil nasledstvo prestola mojemu bratu, Velikemu knezu Mihailu in ga blagoslovilam pri vstopu na prestol ruskega vladarstva.

Zapovedujem svojemu bratu, da pravilno vodi vladarstvo, v polnem edinstvu s predstavitelji naroda v zakonodajnih in ustavodajnih načelih, ki bodo od naroda ustanovljeni; v to svrhu naj položi neprelomljivo prisego.

V imenu goreče ljubezni do domovine pozivljam vse verne sinove naše očetnjave k izvrševanju dolžnosti napram novemu vladarju. Dalje prošim v tej težki hri vsenarodnih preskušanj za pomoč carju, da privede skupno z zastopniki naroda rusko državo na pot zmage, blagostanja in slave. Tako pomagaj Gospod Bog Rusiji!

V Pskovu 15. marca leta 1917 ob 3. uri 5 minut popoldne.

Nikolaj.

(Carjev podpis.)

Ko je bil ta akt podpisan ter izročil delegaciji in generalu, so si vsi navzoči še enkrat podali roke, kot najboljši prijatelji. Polnoč je že bila, ko so se poslovili drug od drugega. Generala Ruskega je globoko pretresel ta, ravnokar odigrani prizor, prosil je carja dovoljenja, da bi z grofom smel še nekaj časa pri njem ostati. Tega mu car ni ugodil, ker je hotel ostati sam.

Car v svojih zapisnikih pripoveduje, da se je po uradni odpovedi počutil povsem zadovoljenega; zdelo se mu je, kakor bi se mu težak kamen od srca odvalil. Zatem se je podal car v svoj privatni kupej, kjer je zopet goreče Boga prosil, da obvaruje Rusijo medsebojne bratomorne vojne in da bi jo njeni voditelji priveli na pravo pot. Car se

je zelo bal, če ne bo narod razumel novega načina vladarstva, da bo to v nasprotnem slučaju poguba za celo Rusijo.

Druga skrb, ki ga je morila, je bila skrb za ženo in otroke. Molil in prosil je Boga, da bi našel svojo družino povsem zdravo in da naj je Bog obvaruje vsake nesreče. Morila ga je tudi misel, kako hudo bi bilo zanj, če bi ga ločili od otrok in žene. Dalje ga je skrbelo armada. Bo li zmagala nad Nemci ali ne? — Take in enake skrbi so navdajale carja Nikolaja prvo noč, ko je odložil svojo vladarsko čast.

Ura je bila že 3 po polnoči; car je še vedno bdel. Tedaj vstopi k njemu grof Frideriks veleč mu naj gre k počitku. Pri tem mu je prečital brzojavko iz Petrograda, da je carjeva družina vsa zdrava in varna; ta vest je Nikolaja zelo razveselila. Ves izmučen in spehan se je končno kar oblečen vlegel za nekaj ur k počitku in zaspal.

Zjutraj na vse zgodaj ga zbudi grof Frideriks z brzojavnim poročilom, da je bila dumska delegacija na potu v Petrograd napadena. Ne zna se pa še pravega vzroka in o drugih podrobnostih. Morda so prijatelji carja tej delegaciji odvzeli carjev odpovedni akt? Nato je car vzel iz žepa kopijo akta ter ukazal istega dobesedno brzojaviti dumi v Petrograd. Car je menil, da so napad izvršili njegovi pristaši, katerim ni bila po volji carjeva odpoved.

Po zajtrku je naprosil bivši car grofa Frideriksa, da naj mu od novega vremenega praviteljstva izposluje dovoljenje za potovanje v generalni štab, ker bi se rad poslovil od generalov in višjih častnikov. To dovoljenje je bilo kmalu izvršeno v veliko veselje Nikolaja.

Pred odhodom v Mogilev, kjer se je nahajal generalov štab je car odložil vsa svoja odlikovanja in carsko uniformo rekoč: "Jaz nisem več vladar Vserusije." Obkleč se je v uniformo kavkaškega kapitana in 16. marca ob 9ih zvečer odpeljal proti generalnemu štabu. Ko se je vlak ustavil, je general Aleksijev, vrhovni poveljnik gen. štaba spremil carja na peron, kjer so ga v vrsti čakali vsi generali in drugi častniki, da se poslovijo od svojega carja. Car je vsakega izmed njih po imenu pozdravil; saj so mu bili vsi dobro znani razum enega — kapitana Kogenkova iz Petrograda, ki je prišel v generalni štab, da carja spremlja v Petrograd. Car mu je omenil, da je pripravljen pokoriti se povelju Vremenega praviteljstva, nakar mu je kapitan Kogenkov pripomnil, da car lahko še nekaj časa pri častnikih ostane, ako ga je volja.

Nikolaj se je na to sledeče izjavil: "Želim, da bi vsak Rus vedel, da je bilo moje slovo s častniki gen. štaba samo prijateljsko slovo."

Ko je car stal pred omenjenimi častniki pravi, da se mu je z ene strani dobro zdelo ko se je odpovedal napornemu vladanju, z druge strani mu je bilo pa slovo od teh častnikov težko. Potem je pristopil k vsakemu posebej ter stisnil roko vsem generalom in častnikom, kojim so stopile pri tem bridkem slovesu solze v oči poslavljajoči se od svojega vladarja. Čutili so, da ga morajo vidjeti zadnjič. — Tudi carju je bilo hudo pri tem slovesu. V svoji knjigi piše, da se je komaj premagal in vzdržal glasnega joka.

Poslovišji se od njih je car odšel nazaj na vlak, kjer je dal ruske častnike s svojim čutom. Tu se je izrazil, čemu

ni bil rojen v borni koči, kjer bi ne skušal takega gorja.

Drugi dan zjutraj sta prišla k njemu dva ruska generala, Nemcev ujeta, a poslana nazaj iz Nemčije, da z vohunskim namenom pomagata pospešiti pozlom v Rusiji, kakoršnega si je zvala Nemčija že davno želela. Ko je car zvedel o tem nabiku, je ukazal, da se navedena vohuna takoj naznanijo Vremenemu praviteljstvu v svrhu aretacije; pa omenjena generala sta jo še pravočasno odkurila na varno.

Ko je car zajtrkoval, se je zbrala pred njegovim vlakom velika množica ljudstva, ki je vpila ter zmerjala carja. O tem prizoru je adjutant carja takoj obvestil z opombo, da se boji kakšnega napada. Car je adjutantu velel, da naj stopi pred ljudstvo in mu sporoči, če čeli govoriti z Nikolajem Romanovim, da je pripravljen stopiti pred množico, toda le pod pogojem, če je kdo izmed zastopnikov nove vlade med njimi.

Ko se je adjutant pojavil pred razburjeno množico, ter naznanil carjevo mnenje, je pričelo ljudstvo še bolj zmerjati; eni izmed njih so se izrazili, da so pri volji pogovoriti se s carjem, ko med tem nekdo iz množice zakliče:

"Prijatelj! Mi smo odprli ječe ter izpustili zločince, tatove in roparje; oprostili smo sina, ki je umoril lastno mater ter očeta. — Ne nadlegujmo tukaj — in pojdemo!"

Množica se je nato počasi razšla. Kmalu po tem dogodku je car odšel v Mestni dom, kjer je prebival vselej, kadar se je mudil pri svoji armadi na fronti. Od tu se je vsedel na avtomobil in se vozil po mestu z dovoljenjem Vremenega praviteljstva. Vojaštvo, ko ga je srečavalo, mu je še vedno izkazovalo čast kot prej; pač so raz oken mesta Pskov že vihrale številne rdeče zastave. Ko se car tako vozi po mestu, pride neka 18 letna dekle k njemu izročivši mu šop rož z besedami:

"Zdravstvuj, Nikolaj Romanov!"

Zatem se je car podal v cerkev k službi božji. Med tem je pa prišlo od glavnega štaba dovoljenje, da car lahko odide k svoji družini v Carsko Selo. — Pred odhodom ga je še posestila deputacija častnikov s prošnjo, da naj car priredi odhoda v Mestnem domu, kjer naj bi jim v slovo nekaj besed govoril.

Car jim je zatrjeval, da se ni še nikdar štel tako častitljivega in da bo deputaciji izpolnil željo.

Bilo je že okrog 11. ure zvečer, ko je car vstopil v dvorano; pri vratih se je srečal z velikimi knezi Sergijem, Borisom in Aleksandrom, ki so ga spremili v dvorano, kjer je že bilo zbranih okrog 400 štabnih častnikov in 150 vojakov, zastopnikov raznih vojaških organizacij. Nato so vstopili v vrsto in mu drug za drugim podajali roko. Zatem se je car s kratkim nagovorom obrnil k vojakom. Eden izmed njih ga je pa sledeče pozdravil:

"Tovariš in državljani Nikolaj Romanov. Vi se pripravljate, da nas kmalu zapustite, a ne kakor car, ampak kot državljani in oče. Mi Vas še vedno spoštujemo ter ljubimo. Vi ste z uspehom dokazali, da je bila vsa zla govorica proti Vam neosnovana. Odpovedali ste se prestolu za blagor Rusije. Nikolaj Romanov. Mi Vas še enkrat pozdravljamo, ter Vam želimo srečno življenje!"

Car je hotel odgovoriti temu vojaku, a mu je zahvaliti, toda — ni mogel. Beseda mu

je zastala v grlu, iz oči pa so mu pritekale solze. Vendar se je zatem vsem navzočim zahvalil za izkazano naklonjenost, ljubav in slovo. Prosil jih je dalje, da naj se vrnejo k svojim tovarišem, katerim naj sporoče v njegovem imenu pozdrave in želijo, da bi zvesto služili novi vladi, se junaško borili s pogubonosnim sovražnikom, dokler ga ne preženejo s svete ruske zemlje. Končno se je car ganljivo poslovil od vseh navzočih častnikov v oni dvorani. Zadnji nagovor na carja je imel general Aleksijev povdarjajoč, da je car delo za bodočo Rusijo končal z željo, da bi ruski narod živel v miru, kjer bo vladal zakon in red. Po teh besedah se je car napotil proti Carskojem selu k svoji družini.

(Dalje sledi.)

Jugoslavija v statistiki.

Ministrstvo za socialno politiko je naročilo direkciji državne statistike, da izdela na podlagi rezultata ljudskega štetja z dne 31. januarja 1921 točne statistične podatke o Jugoslaviji. Ker je delo ogromno in ga zlasti vsled pomanjkanja aparata ni mogoče izvršiti naenkrat, zato objavlja direkcija državne statistike za sedaj le posamezne podatke.

Direkcija državne statistike je odredila novo merjenje površine Jugoslavije z ozirom na najnovejše obmejne korekture. Po teh najnovejših podatkih je veličina poedinih ozemelj v kraljevini sledeča:

Severna Srbija 49,850 kvadratnih kilometrov.

Južna Srbija 45,555 kvad. km.,

Bosna in Hercegovina 51,199 kvad. km.,

Dalmacija 12,727 kvad. km.,

Hrvatska in Slavonija 42,534 kvad. km.,

Medjemurje in otok Krk 1169 kvad. km.,

Slovenija in Prekmurje 16,243 kvad. km.,

Bačka 8712 kvad. km.,

Baranja 1214 kvad. km.,

Banat 9776 kvad. km.,

Celokupna površina Jugoslavije znaša torej 238,649 kv. km.

Število prebivalstva v teh poedinih ozemljih kraljevine je sledeče:

Severna Srbija 2,656,078,

Južna Srbija 1,624,601,

Črna gora 192,010,

Bosna in Hercegovina 1 milijon 876,543,

Dalmacija 329,070,

Hrvatska in Slavonija 2 milijona 591,860,

Medjemurje 96,945,

otok Krk 20,919,

Slovenija in Prekmurje 1 milijon 56,465,

Banat 582,552,

Bačka z Baranji 707,873.

Po teh podatkih živi torej na ozemlju Jugoslavije, ki meri 238 tisoč 649 kvadratnih kilometrov, vsega skupaj 11 milijonov 629 tisoč 915 prebivalcev.

Z ozirom na to prihaja v Jugoslaviji na omenjenih ozemljih na dvakratni kilometer sledeče število prebivalcev:

v severni Srbiji 53.1,

v južni Srbiji 32.9,

v Črni gori 19.9,

v Bosni in Hercegovini 36.7,

v Dalmaciji 52.7,

v Hrvatski in Slavoniji 60.9,

v Medjemurju 130.8,

na otoku Krku 48.8,

v Sloveniji in Prekmurju 65,

v Banatu 59.6,

v Bački in Baranji 80.4.

Istotako je izdelala direkcija državne statistike jako pregledne in uporabne statistične karte, na katerih je točno grafično naznačeno število razmerje med narodnostmi in verami v Jugoslaviji; ravno-

tako so že gotove pregledne karte o gostosti naseljenosti prebivalstva. Vsi ti podatki so izdelani na temelju rezultatov ljudskega štetja z dne 31. januarja 1921.

FINANČNO POROČILO

Mladinskega Oddelka K. S. K.

J. za mesec april 1922.

Dr. št. Plačana vsota.

1.	26.55
2.	51.05
3.	8.85
4.	3.90
5.	9.50
6.	10.70
7.	9.15
8.	20.10
9.	2.55
10.	12.30
11.	7.05
12.	1.05
13.	1.05
14.	4.45
15.	8.25
16.	2.40
17.	4.65
18.	24.15
19.	64.65
20.	8.25
21.	11.55
22.	17.85
23.	6.30
24.	6.90
25.	24.60
26.	2.10
27.	7.95
28.	2.25
29.	.90
30.	7.20
31.	5.55
32.	23.55
33.	16.35
34.	25.35
35.	5.15
36.	3.15
37.	14.85
38.	8.25
39.	1.95
40.	9.30
41.	13.05
42.	3.15
43.	32.40
44.	9.25
45.	12.15
46.	1.50
47.	2.70
48.	13.50
49.	5.60
50.	2.55
51.	15.60
52.	9.30
53.	16.65
54.	4.65
55.	14.40
56.	1.95
57.	1.20
58.	6.30
59.	9.00
60.	7.05
61.	.75
62.	5.55
63.	3.45
64.	20.15
65.	1.05
66.	5.70
67.	1.80
68.	4.35
69.	6.00
70.	7.20
71.	3.90
72.	4.70
73.	11.75
74.	9.60
75.	3.60
76.	3.75
77.	6.75
78.	.90
79.	1.65
80.	4.30
81.	9.45
82.	1.35
83.	6.00
84.	1.20
85.	12.45
86.	1.95
87.	1.20
88.	2.55
89.	.90
90.	2.25
91.	4.55
92.	.90
93.	1.35
94.	14.10
95.	6.80
96.	11.25
97.	11.55
98.	3.60
99.	8.25
100.	9.50
101.	1.35
102.	3.40
103.	5.25
104.	1.50
105.	2.85
106.	4.70
107.	15.60
108.	20.85
109.	2.70
110.	1.85
111.	1.05
112.	1.50
113.	.60
114.	3.50
115.	
116.	
117.	
118.	
119.	
120.	
121.	
122.	
123.	
124.	
125.	
126.	
127.	
128.	
129.	
130.	
131.	
132.	
133.	
134.	
135.	
136.	
137.	
138.	
139.	
140.	
141.	
142.	
143.	
144.	
145.	
146.	
147.	
148.	
149.	
150.	
151.	
152.	
153.	
154.	
155.	
156.	
157.	
158.	
159.	
160.	
161.	
162.	
163.	
164.	
165.	
166.	
167.	
168.	
169.	
170.	

Skupaj\$9

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januara, 1894.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1044.

od ustanovitve do 1. marca 1922 skupna izplačana podpora \$2,033,845.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.

Il. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.

Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620-10th St., Waukegan, Ill.

Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.

Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.

John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.

John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1044.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na

glavne tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise

društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na "GLASILO

K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Preostanek 1. aprila 1922	Plačala:	Za prestop med člane in članice \$112.50
24.474.55	962.05	Uprav. stroški \$80.00 \$192.50
	64.25	Preostane 30. aprila 1922 \$25.308.35
	\$25.500.85	Josip Zalar, gl. tajnik.

FINANČNO POROČILO K. S. K. J. ZA MESEC APRIL 1922.

ASESMENT 4-22.

Dr. št.	Plačali na ases. 4-22.	Smrtnina.	Poškodn.	Centr. boln. podp.	Dolgotraj. na bol. pod.
1.	348.35	350.00			
2.	806.93	1,470.00			
3.	273.98				
4.	189.90				
5.	244.26		50.00		
6.	195.20				
7.	37.13				
8.	171.26		50.00	37.00	
9.	459.35				
10.	100.50				
11.	438.35	2,000.00		28.00	
12.	254.59	1,300.00			
13.	211.57				
14.	215.75				
15.	59.71			54.00	
16.	125.57				
17.	126.25		50.00	75.00	
18.	118.01				
19.	15.18				
20.	741.37		50.00		
21.	660.32	1,000.00	50.00		
22.	612.86			77.00	
23.	211.87		50.00	110.50	
24.	172.77				
25.	32.78				
26.	190.62	1,000.00	50.00		
27.	142.24	100.00			
28.	353.39	500.00			
29.	192.06				
30.	350.64	2,000.00			
31.	94.82				
32.	111.47	250.00		145.50	
33.	149.00				
34.	100.05	2,000.00		42.00	
35.	450.79	500.00			
36.	84.61				
37.	217.26	500.00		65.00	
38.	315.93				
39.	130.27			21.00	
40.	207.55			173.00	
41.	262.77				
42.	181.85				
43.	169.17	800.00		125.00	
44.			50.00	249.50	
45.	81.64				
46.	89.64				
47.	159.84	1,000.00			
48.	41.54				
49.	336.76	1,000.00			
50.	136.01				
51.	229.57				
52.	58.41				
53.	152.63		50.00		
54.	10.18				
55.	231.69			201.00	
56.	61.83				
57.	129.99		50.00	144.00	
58.	103.69			139.00	
59.	266.97		100.00		
60.	282.93		50.00		
61.	119.47				
62.	298.34	200.00			
63.	298.62		50.00		
64.	59.59				
65.	28.46			21.00	
66.	91.19				
67.	130.67			75.00	
68.	169.02				
69.	65.90			46.00	
70.	172.78				
71.	43.15				
72.	156.08				
73.	126.75	1,000.00	50.00		
74.	194.00	500.00		40.00	
75.	79.73				
76.	148.27			101.00	
77.	46.00	1,000.00			
78.	105.07				
79.	14.82				

101.	91.84			
102.	154.90			
103.	95.53	50.00		
104.	86.38			
105.	190.07	50.00		
106.	59.63			105.00
107.	75.18			
108.	91.06			
109.	156.14			
110.	155.14			41.50
111.	91.80			
112.	77.60			
113.	184.70			
114.	39.15			
115.	71.94	100.00		
116.	232.77			
117.	58.42			
118.	65.21			28.00
119.	100.80	500.00		
120.	26.34			
121.	164.31			
122.	84.26			
123.	17.42			
124.	8.03			
125.	262.23			130.00
126.	164.22			22.50
127.	54.46			
128.	53.73	1,000.00		
129.	147.54			50.00
130.	110.72			
131.	52.09			
132.	42.05			
133.	43.66			
134.	188.91	1,000.00		
135.	49.88			
136.	142.34			
137.	72.52			
138.	107.47			
139.	105.84	400.00		
140.	82.76	1,500.00		
141.	19.07			12.00
142.	134.94			
143.	84.27			
144.	30.28			9.00
145.	61.65			18.00
146.	33.81			
147.	461.31			
148.	278.29	50.00		
149.	110.39			30.00
150.	67.88			
151.	55.71			
152.	10.41			
153.	106.37			
154.	56.44			
155.	40.12			

Skupaj \$ 20,859.48 \$22,370.00 \$ 1,550.00 \$ 2,325.50 \$ 40.00

Preostanek 1. aprila 1922 \$909,724.61

Prejemki tekoma meseca aprila 1922.

Prejeli od društev \$20,859.48

Obresti 1,696.20 \$ 22,555.68

\$932,280.29

Izplačali.

Posmrtnine \$22,370.00

Poškodnine 1,550.00

Centr. bolniške podpore 2,325.50

Dolgotrajne bolniške podpore 40.00

Razni stroški 1,488.71 \$ 27,774.21

Preostanek 30. aprila 1922 \$904,506.08

Josip Zalar, gl. tajnik.

PREMEMBE PRI ČLANSTVU ZA MESEC APRIL 1922.

Pristopili.

K dr. sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill., 10018 Kovačič Jožefa.

roj. 1906 R. 16 \$500. 24003 Gerdovič Franc, roj. 1906 R. 16 \$500.

Spr. 1. aprila 1922. Dr. šteje 211 članov(ie).

K dr. sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill., 10019 Kocjančič Ana, roj. 1905.

R. 16 \$1000. 24004 Zagoda Matija, roj. 1901 R. 16 \$1000. 24005

Zupančič Vitus, roj. 1905 R. 17 \$1000. 24006 Zaletel Ivan, roj. 1905.

R. 17 \$1000. Spr. 2. apr. 1922. Dr. šteje 425 članov(ie).

K dr. sv. Janéza Krstnika št. 11, Aurora, Ill., 2407 Perše Josip,

R. 16 \$1000. Sprejet 2. aprila 1922. Dr. št. 70 članov(ie).

K dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa., 24008 Pantzar Anton,

roj. 1905 R. 16 \$1000. Spr. 9. apr. 1922. Dr. šteje 244 članov(ie).

K dr. sv. Janéza Krstnika, št. 14 v Butte, Mont., 24009 Severinski

Josip, roj. 1898 R. 24 \$1000. Spr. 1922. Dr. šteje 178 članov(ie).

K dr. sv. Vida št. 25 v Cleveland, Ohio, 10020 Bacea Rozalija, roj.

1906 R. 16 \$1000. 24010 Hosta Anton, roj. 1905 R. 16 \$1000. Spr.

3. apr. 1922. Dr. šteje 447 članov(ie).

K dr. sv. Franciška Sal. št. 29 v Joliet, Ill., 24011 Crnković Vin-

cent, roj. 1906 R. 16 \$1000. Spr. 2. apr. 1922. Dr. šteje 388 čla-

nov(ie).

K dr. Marije Devic št. 33 v Pittsburgh, Pa., 24012 Pavlaković

Ivan, roj. 1887 R. 35 \$1000. Spr. 6. apr. 1922. Dr. šteje 134 čla-

nov(ie).

K dr. sv. Petra in Pavla št. 38 v Kansas City, Kans., 24013 Sutej

Josip, roj. 1901 R. 21 \$1000. Spr. 2. apr. 1922. Dr. šteje 93 članov(ie).

K dr. sv. Barbare št. 40 v Hibbing, Minn., 10021 Bradač Marija,

roj. 1886 R. 36 \$1000. Spr. 9. apr. 1922. Dr. šteje 102 članov(ie).

K dr. sv. Alojzija št. 42 v Steelton, Pa., 24014 Krasevec Josip,

roj. 1906 R. 16 \$1000. Spr. 17. apr. 1922. Dr. šteje 200 članov(ie).

K dr. sv. Franciška Seraf. št. 46 v New York, N. Y., 10022 Capu-

der Johana, roj. 1883 R. 39 \$500. Spr. 8. apr. 1922. Dr. šteje 73

članov(ie).

K dr. Marije Sedem Zalosti št. 50 v Pittsburgh, Pa., 10023 Veselič

Marija, roj. 1902 R. 20 \$1000. Spr. 14. apr. 1922. Dr. šteje 282

članov(ie).

K dr. sv. Petra in Pavla št. 51 v Iron Mountain, Mich., 2415 Kral

Adolf, roj. 1905 R. 16 \$500. Spr. 10. apr. 1922. Dr. šteje 49 čla-

nov(ie).

K dr. sv. Lovrenea, št. 63 v Cleveland, O., 24016 Jerič Franc, roj.

1906 R. 16 \$1000. Spr. 14. apr. 1922. Dr. 220 članov(ie).

K dr. sv. Jurija št. 64 v Etna, Pa., 2417 Novak Rudolf, roj. 1906,

R. 16 \$500. Spr. 15. apr. 1922. Dr. šteje 91 članov(ie).

K dr. sv. Janéza Evangelista št. 65 v Milwaukee, Wis., 24018

Guselj Ivan, roj. 1906 R. 16 \$1000. Spr. 2. apr. 1922. Dr. šteje 155

članov(ie).

K dr. Marije Pomagaj št. 79 v Waukegan, Ill., 24019 Pajser Ivan,

roj. 1906 R. 16 \$1000. 24020 Zabukovec Ivan, roj. 1896 R. 26 \$1000.

Spr. 9. apr. 1922. Dr. šteje 72 članov(ie).

K dr. sv. Barbare št. 92 v Pittsburgh, Pa., 10024 Salupek, roj.

1906 R. 16 \$1000. Spr. 9. apr. 1922. Dr. šteje 76 članov(ie).

K dr. sv. Cirila in Metoda št. 101 v Lorain, Ohio, 24021 Tomšič

Od dr. Marija Pomagaj št. 121 v Little Falls, N. Y., 5886 (Mlinar Neža, R. 25, \$1000. Odstop. 2. apr. 1922. Dr. šteje 48 članov (ie)).

Od dr. Marija Pomagaj Kristjanov št. 165 v West Allis, Wis., 9997 (Mlakar Marija, R. 17, \$500. Odstop. 9. apr. 1922. Dr. šteje 50 članov (ie)).

Izločeni.

Od dr. sv. Janeza Evangelista št. 65 v Milwaukee, Wis., 21219 (Kirinčič Ivan, R. 34 \$500. Izloč. 2. apr. 1922. Dr. šteje 155 članov (ie)).

Od dr. sv. Jurija št. 100 v Sunny Side, Utah, 4223 (Gaspic Peter, R. 37, \$1000. Izloč. 28. mar. 1922. Dr. šteje 2 člana (ie)).

Od dr. sv. Valentina št. 145 v Beaver Falls, Pa., 22765 (Cenčić Albert, R. 29, \$1000. Izloč. 23. apr. 1922. Dr. šteje 34 članov (ie)).

Zvišal zavarovalnino.

Pri dr. sv. Janeza Evangelista št. 65 v Milwaukee, Wis., 10656 (Windishman Josip, R. 44, z \$250 na \$500. Zvišal 12. apr. 1922.

Znižal zavarovalnino.

Pri dr. Jezus Dobri Pastir št. 32 v Emmelaw, Wash., 1738 (Lousin Andrej, R. 55 z \$1000 na \$250. Znižal 17. apr. 1922.

Pri dr. Marije Čistega Spočetja št. 160 v Kansas City, Kans., 9427 (Zakrajšek Neža R. 29, z \$1000 na \$500. Znižal 5. apr. 1922.

Josip Zalar, gl. tajnik.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Umrli so v Ljubljani: S. Priška Marjana Seliškar, usmiljenka, 65 let. — Fran Zveplan, premogar, 39 let. — Franciška Furst, hči kočarice, 11 let. — Hortenzija Wajdi, hiralca, 48 let. — Fran Turkuš, progovni čuvaj, 47 let. — Josip Brenk, čevljar, 62 let. — Ivan Urbančič, bivši kovač, 87 let. — Ivana Strnad, rudarjeva vdova, 82 let. — Anton Kočjan, 34 let. — Lovro Peterk, vojni invalid, 56 let.

Smrtna kosa. V soboto, 1. aprila, je v Klanju ob Sotli umrla ga. Antonija Clotova, soproga pok. lekarnarja S. Culota in sestra bivšega ces. svetnika Ivana Murnika. Bila je izredno blagoselna in rada pomagala siromakom in Hrvatstvom Zagorju in bližnjem slovenskem Štajerskem. Naj v miru počiva v bratski Hrvatski!

Utonil je 24. marca 1922 posestnik Francišek Ocepke iz Dragočejne pri Smledniku. Truplo utopljenca so potegnili iz Save pri Lazah in je pokopali.

Smrtna kosa. 7. aprila popoldne je umrla na Kodeljevem v Ljubljani gospa Neža Loknar, rojena Tušar, soproga mizarja Loknarja. Stara je bila 58 let. Isti dan zvečer je umrl g. Anton Kane, posestnik in trgovec v Ljubljani. Dne 6. aprila je umrla gospa Antonija Dolanec, soproga svečarja g. Oroslava Dolanca. Naj počivajo v miru!

Smrtna kosa. Dne 22. marca t. l. so pokopali v vipavski dolini v Kamnjah priljubljene ga. moža Josipa Črnigoja, ki je daleč naokrog slovel kot izvrsten knjigovez, katero obrt je s posebnim veseljem opravljal celih 65 let. Blag pokojnik je dočakal visoko starost 83 let. Pred dvema letoma je obhajal v krogu vseh svojih devetih otrok zlato poroko. Bil je vse svoje življenje vzor vernega moža, marljivega delavca v svojem poklicu in vzor skrbnega očeta svoji družini. Živel je solidno, zato pa ostal do zadnjega vedno zdrav in živahen. Pogreb preblagoga pokojnika je bil izredno veličasten. Kljub slabemu vremenu, dežju in pišu ga je spremlilo k zadnjemu počitku ogromno število ljudstva iz več županstev, da je bila cerkev natlačena polna. Župnik g. Oigoj je imel v cerkvi lep in ganljiv govor o blagem pokojniku. Pokojni Črnigoj zapuščal 74-letno soprogo, tri hčere in šest sinov, izmed katerih sta dva vrla duhovnika, starejši v Logatcu, mlajši pa župnik v Kamnjah, pri katerem je pokojnik bival zadnja leta, dva sta trgovca v Trstu, eden je župan v Sv. Križu pri Ajdovščini, najmlajši je pa učitelj v Kamniku. — Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in v blag spomin.

Na smrt na vešalih je bil te dni obsojen pred splitsko poroto ubijalec Žužulj, ki pred več meseci umoril župnika Lovrinčevića in nato uropal župnišče.

S čim se peča jugoslovanska vlada.

V vladnih listih beremo, da bo ministarstvo ver v najkrajšem času pozvalo zastopnike vseh konfesij, da skupno določi molitve za božjo pomoč državi. Sklep glede molitve se predloži narodni skupščini na zakonjenje. — Človek, ki je prišel na to idejo, ni morebiti na čem holan ali pa kakšen sloveč humorist, ampak je sicer čisto normalen, opravlja službo ministra v Jugoslaviji, ta se piše dr. Krstelj. Mož, ki je kajpada demokrat, je s tem svojim načrtom nadkrilil vsa sarja Jožefa, ki je z lastno ročnimi patenti odločil številne sveč pri maši, ali tisti pravoslavni cesar, ki je debelo palico v roki čuval v cerkvi, da ne bi diakon napačno intoniral "Gospodine pomiluj!"

Kajti ti čestitlivi vladarji so ti delali na svojo lastno odgovornost, dočim hoče dr. Krstelj, da se od njega zapoveda in molitve sankcionirajo od parlamenta. Menda je to prvi slučaj v zgodovini, da parlament uzakonjuje molitve in dr. Krstelj prvi državnik na svetu, ki je sporočil to genialno misel. Toda ta demokratiški veleum se ni samo s tem zadovoljil, marveč unitaristični duh ga je zanesel tako visoko, da je zapovedal vsem konfesijam v Jugoslaviji, da skupne sestavijo enotno molitev za državo. To je dosleden centralisti in unitarec, vsa čast! Zagrebški nadškof, patriarh Dimitrij, rajs ul ulema v Sarajevu, veliki rabin in luteranski superintendent se bodo na Krsteljevo komando vsedli za zeleno mizo in sestavili skupno enotno molitev za Jugoslavijo! In ta mož je po veroizpovedi katoličan! — S takimi smešnimi reči se peča naša vlada v času, ko je povsod toliko resnega dela.

Donavska konferenca.

Belgrajsko "Videlo" z dne 7. marca javlja: "Iz dunajskih poročil posnemamo, da bodo na konferenci v Genovi govorili tudi o donavski konfederaciji. Dr. Beneš je hotel to idejo paralizirati s tem, da je v Parizu inv. Londonu razlagal svoje stališče, da Mala antanta s Poljsko in Avstrijo skupno stvorijo eno ekonomsko celino. Madžari se tej osnovi upirajo. Rumuni pa predlagajo, da bi Ogrje pridobili, naj bi bilo središče donavskega prometa v Pešti. Čehi in mi pa zahtevamo Bratislavo kot središče. Madžarski legitimisti se zavzemajo za rušenje podonavskega vprašanja v njihovem in v avstrijskem smislu, pomagajo jim pa gotovi francoski krogi.

O poroki kralja Aleksandra.

Kakor že poročano, je za kraljevo poroko določen 4. junij tekočega leta, na kateri dan padejo letos pravoslavne in katoliške Binkošti. Kralj

je izrazil željo, da se poroči točno po obredih, katere predpisuje cerkev, in po običajih našega naroda ob takih prilikah. Odbor starih žen sestavlja ceremonijel, ki bo — kakor se zahtuje — obsegal vse tozadevne narodne šege v srbskih domačinskih hišah. Nevesta bo torej imela druga (djeveta) iz kraljeve rodbine, kar bo skoraj gotovo prine Pavle. Iz hiše, v kateri bo v Belgradu začasno stanovala, bo peljal bodočo kraljico njen brat, ki pride v to svrhu v Belgrad. Svati bodo prihajali na vozovih in na konjih. Kraljeva garda bo tvorila špalir okoli kraljevega voza. Kralj bo sedel do cerkve s kumo v svojem privatnem vozu, a iz cerkve se bo vozil v kraljičevem vozu. Pri vходу v kraljev dvor bo sprejeta kraljica po narodnem običaju: v vsako roko ji polože hleb kruha ter ji izroče krasno stekleničico vina, da ga nese v dvor. Ne bo manjkalo niti rešeta, iz katerega bo kraljica potresla žita po dvoru. V dvor stopi kraljica po razgrnjenem platnu, kakor vse druge "mlade" po srbskem običaju.

Nova tovarna za verige v Radovljici. V Radovljici se ustanavlja tovarna za verige, kot delniška družba s kapitalom 10.000.000 kron. Ustanovitelji te tovarne so: Ljubljanska kreditna banka, Zadruga Gospodarska banka in belopeška jeklarne.

Izpramembe v diplomatski službi. Jovan Marković, poslanik v Bruslju, postane poslanik v Berlinu. Dragotin Janković, poslanik v Berlinu, postane poslanik v Madridu. Dr. Tresić-Pavičić, doslej poslanik v Madridu, bo predlagan za poslanika v Washingtonu.

Pismonoša, ki krade dolarje. V Zagrebu so aretirali pismonošo M. Celerja, ker je odpiral ameriška pisma in iz njih jemal dolarje.

Krvav Sv. Štefan v Petincih. Javševčevi v Petincih pri Ljutomeru so za Božič odprli vinoč pod vejico. Na Štefanovo je prišlo mnogo gostov. Prišla sta tudi brata Alojzij in Franc Videmšek ter Ivan Stelzer, ki je meninšč udaril pri mizi sedečega Zadravca. Ko je šel Stelzer vun, mu je Zadravec vrnil zausnico. Komaj je to Stelzer vrnil v seboj, povedal znanima pretepačema Videmšek, je Franc Videmšek poskočil in ker je na dopust doinov došli Jožef Prelog miril, češ, bodite pametni, je Videmšek proti njemu zagral steklenico, kateri p ase je Prelog umaknil. Takoj nato je Videmšek napadel z nožem. Tedaj je nastal splošen pobj. Konca je bil žalosten za oba brata Videmšek. France je dobil v trebuh šest ran, izmed njih dve smrtni. Obležal je zunaj v snegu z izstopivšimi črevami ter kmalu nato umrl. Njegov brat pa je dobil težke poškodbe. Slučaj bi bil moral priti pred poroto. Ker pa ni bilo dognano, kdo je Videmšku prizadel smrtni rani in je Prelog le priznal, da je v silo branu le enkrat sunil Videmška z nožem v trebuh, so samo Preloga obtožili pred senatom radi težke telesne poškodbe. Pri glavni razpravi 5. aprila je bil Prelog obsojen na 10 mesecev težke ječe.

16 milijov kron je menda za Windischgratzov grad na Bledu neki v to sestavljeni odbor. Grad je namenjen za poročni dar kralju ob priliki njegove poroke. — Bog ve, koliko je ta odbor dal onim dobrodelnim društvom, ki zbirajo po krajcarjih, da skrbijo za vojne sirote in druge zapuščene otroke. Koliko je dobilo sirotišče sv. Jožefa v Sent Vidu nad Ljubljano, ki je dosledaj z

velikimi finančnimi težavami preskrbelo 132 otrokom življenje in bodočnost, koliko je dobil Mladinski dom v Mostah pri Ljubljani, kjer najde na stotine dečkov varno zavetišče, koliko druga zavetišča, ki skrbijo za otročice, kateri so povečini žrtve kapitalizma?

V NAJEM.

se odda prostor za **grocerijo in pekarijo na 1106 N. Chicago Str., Joliet, Ill.**

Vprašajte pri lastniku:

Matt Krasovich

409 Russell Str.

Joliet, Ill.

(Advertis. No. 19.—20.

POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zaslužljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke in vso vašo trgovino lahko odpravi v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Jugoslovonom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:—

To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljani, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vseh povsod, kjer bi jim morda naša skušnja in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.

Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Nadalje imam v zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne **SENSENWERK-KREN-HOF** iz Stajerskega, v dolgosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Posamezna kosa z rinko in ključem\$2.50
Šest kos skupaj ali več 2.00
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura..... 1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna 1.00
Motike\$1.00 Srpi 1.00

Pri teh cenah je všteta tudi že poština; z naročilom vred je poslati tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place

Brooklyn, N. Y.

KIMEL VISKA (RYE) BOROVICKA RUM SLIVOVKA TORKALY

Čudovito dobri okus in vonj, ki je narejal nekdanj pijače tako prijazne in popolne je tukaj reproduciran v tem **MUTUAL** izdelku.

Pošljite vaše naročilo takoj in dobili bode **NAJBOLJSI** in **NAJCISTEJSI** dišavni ekstrakti cvet.

1 steklenica dovolj za 2 galona mokrote za.....\$ 1.35
5 steklenic katerekoli vrste dišav in okusa.....\$ 5.50
10 steklenic katerekoli vrste dišav in okusa.....\$10.50

Zavarovalnina za zavoj 15 centov osebe. Zavoje se pošlje na C. O. D. ako tako želite.

Pošljite denar v Registriranem pismu, Ekspres ali poštne Money Order.

MUTUAL FLAVOR COMPANY

2130 Forbes Str., Dept. K. S., Pittsburgh, Pa.

V stari kraj.

Dne 31. maja odpluje s francoskim parnikom "La France" večje število rojakov iz raznih naselbin; samo iz Milwaukee in okolice je že priglasižen okrog 30 rojakov.

Naše potnike bo spremljal prav do Ljubljane naš zastopnik, ki bo potnikom pomagal med potjo in skrbel, da bodo kar najudobnejše potovali. Ti potniki bodo imeli posebno karo od Havre do Trsta ali celo do Ljubljane, kakor se nam poroča.

Parnik La France je eden izmed najboljših in najhitrejših parnikov in vozi čez morje okrog 7—8 dni. Vožnja od New Yorka do Ljubljane bo vzela od 9—10 dni. Potniki bodo potovali v drugem tretjem razredu. Postrežba in udobnosti drugega razreda na francoskih parnikih so splošno znane, potnikom tretjega razreda pa se nudijo kabine, dobra hrana z vinom, snažnost in znatno izboljšana splošna postrežba.

Karta tretjega razreda od New Yorka do Havre stane \$105.00 in drugega razreda \$145.00, vojni davek že vračunan.

Kdor torej noče biti dolgo na morju ter hoče hitro, ugodno in v veseli družbi potovati naj se takoj prijavi in pošlje nekaj are in sicer \$15.00 za tretji razred in \$25.00 za drugi razred.

Odločite se takoj, časa za priprave je dovolj!

SLOVENSKA BANKA.

Zakrajšek & Češark

70 - 9th Ave., New York City

luncheon

Kadar pripravljate malico, rabite Carnation mleko, ki nareži jedila zelo okusna. Pri rabu mleka če isto kuhate, pridene vedno polovico čiste vode. Pri pripravi kave, kakao ali čokolade rabite samo čisto Carnation mleko, na ta način boste spoznali prikladnost, ekonomijo in čistost tega izbornega mleka. Kupujte mleko pri vašem grocerju. Pišite nam po navodilno knjigo o kuhi, dopošljemo vam jo zastonj. **Carnation Milk Products Co.** New York, Chicago, Seattle

Carnation Milk

Od zdravih krav. Napisni listek na škatlji je rdečin bel.

POSKUSITE SLEDEČE JEDI ZA MALICO Creamed chipped Beef

Četrť žlice soli, 2 žlice surovega masla, 1 škodelico vode, tretjino škodelice Carnation mleka, 2 žlice moke, četrť žlice popra, četrť funta razsekanega mesa (govedine). Raztopi surovo maslo, prideni moke in dobro mešaj. Prilij tekočino, osoli in popopraj; pusti zavreti da se strdi. Pridene meso da se zadosti oprazi na kakem železnem krožniku. Ta jed zadostuje za štiri osebe.

Welsh Rarebit.

1 jajce, 2 žlice moke, 2 žlice surovega masla, tri četrťinke škodelice vode, četrť škodelice Carnation mleka, pol funta sira, sol, gorčica (ženof) in poper po poljubnem okusu. Raztopi surovo maslo, prideni moke in mešaj stalno; zatem prilij tekočino in prideni druge priprave. Naj vre toliko časa, da se strdi. Prideni sira in pusti da se tudi raztopi. Razbij jajce na to stvar in pusti na peči nekaj minut. Ne pusti vreti, ko si pridejala sira. To zadostuje za štiri osebe.

Sirof Souffle.

Razbij dva jajca, prideni malo popra, četrť žlice soli, dve žlice moke, 1 kupo naribanega sira, 2 žlice surovega masla, 2 tretjine čase vode, 1 tretjino čase Carnation mleka. Raztopi surovo maslo, prideni moke, mešaj dobro, prilij tekočino in pusti vreti, da se strdi. Prideni dišave in rumenjak jajca zatem pa še polj z beljakom; deni stvar v kozice in pusti v peči od 25 do 30 minut. Ta jed zadostuje za šest oseb.

Pri kuhi vedno dobro zmešaj če prilijš mleku vode.

Carnation kuharska knjiga vsebuje nad 100 pripravnih navodil za razna jedila. To knjigo vam dopošljemo brezplačno. Pišite ponjo še danes.

Carnation Milk Products Company
2102 Consumers Bldg. Chicago, Ill.

Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Dalje.)

Ghentska mirovna pogodba. Posledice vojne.

Ker so se Angleži že naveličali neuspešnega bojevanja z Amerikanci, se je sklicalo v Ghentu, Belgija, mirovno konferenco z delegati obeh držav (Anglije in Amerike), nakar je bil na sv. večer (24. dec.) 1814 podpisan mir. Značilno pri tej mirovni pogodbi je bilo dejstvo, da so Amerikanci ravno osem dni po tej podpisani pogodbi Angleže pri New Orleansu zopet premagali.

Ker tedaj še ni bilo brzojavnih zvez, ni naša vlada v Washingtonu o tej pogodbi na dan zadnje zmage še ničesar vedela; tako je bila vesela vest o ponovni zmagi delegatom v Ghentu neznana. Stvar se je zvedelo šele čez nekaj tednov, ko je prva ladja križala ocean.

V Ghentu so na konferenci Angleži Amerikancem obljubili, da ne bodo več naših ladij nadlegovali.

Čeravno je Združene države vojna z Angleži veljala nad dvesto milijonov dolarjev, in smo izgubili do 30.000 vojakov, je ta vojna vseeno naredila nekaj moralnega uspeha. Evropa je namreč kmalu zatem spoznala, da z Amerikanci ni varno uganjati šale, zaradi tega nam ni nihče več delal preglavice na morju.

Drugo korist smo imeli s tem, da se je ameriška trgovina pričela živahno razvijati. Ko je bil vojni davek odpravljen in izvozna prepoved preklicana, so pričeli podjetniki zopet graditi razne tovarne, o sobito predilnice.

Leta 1815 je Francis C. Lowell iz Anglije semkaj pripeljal prvi tkalni stroj in v Walthamu, Mass. zgradil prvo predilnico; tej so sledile še druge nove v: Lowell, Lawrence in v Fall River, Mass.

Leta 1803 so obratovali v Združenih državah samo štiri predilnice; po uvedbi angleškega tkalnega stroja je bilo pa že pol milijona preslic v operaciji; tudi uporaba bombaževine je zelo narasla; od 500 zavojev v l. 1880 na 90.000 v letu 1815.

V svrhu zaščite domače tkalne industrije je vlada uvedla 25 odstotkov vrednosti carine na vso importirano blago iz bombaža in volne; s tem je bil protektivni način domači obrti zasiguran.

Tekom vojne se je tudi uvidelo veliko vrednost boljših komunikacij: dobrih cest in prekopov, katere je vlada dala graditi, saj je imela dosti dohodkov pri carini.

Vojno l. 1812 imenujejo zgodovinarji tudi "drugo vojno neodvisnosti"; kajti z njo smo Amerikanci dosegli popolno neodvisnost od strani Evrope bodisi že glede politike in naše industrije.

Konvencija v Hartfordu.

Omenili smo že, da zadnje vojne z Angleži niso vsi ameriški stanovniki odobraval, osebno oni v iztočnih državah in po krajih Nove Anglije. Najbolj so se temu upirali federalisti. Vслед njih pritiska je zakonodajna država Massachusetts povabila vse delegate iz držav Nove Anglije na konvencijo, vršeno se l. 1814 v Hartfordu, Conn. Na isto je prispelo 26 zastopnikov (delegatov.)

Seje te konvencije so se vršile pri zaprtih vratih, ali tajno, kar je na javnost delalo dvomljive utise; ljudstvo je namreč mislilo, da hoče ta konvencija uničiti ameriško Unijo. Ze proti sklepu zborovanja je bilo predlaganih nekaj

amendmentov k ustavi; dalje se je skušalo politično moč stanovalec južnih držav nekaj omejiti in zmanjšati trgovino s tujim svetom; tudi točko glede vojne napovedi po kongresu se je zdatno poostrižilo.

Konvencija federalistov v Hartfordu je naredila med ljudstvom v obče slab utis; tako tudi ni dosegla nobenega uspeha, ker je kmalu zatem zavlada zaželjeni mir; pač je pa to tedaj močno politično stranko federalistov do čela uničilo.

Za dobo Madisonove administracije sta bili v Unijo sprejeti dve novi državi, l. 1812 Louisiana in l. 1816 Indiana.

ADMINISTRACIJA PREDSED. JAMES MONROE, 1817—1825.

Srečna doba. Pridobitev Floride.

Po Madisonovem terminu je bil l. 1816 izvoljen 5. predsednikom Združenih držav sloveči James Monroe, podpredsednikom pa Daniel D. Tompkins. Monroe, potomec škotskih staršev je bil rojen v Virginiji 28. aprila l. 1758. Službo zveznega senata je opravljal od l. 1790 — 1793, nadar je bil poslan v Pariz kot minister Združenih držav. Od l. 1799 do 1802 je bil guverner države Virginia. Umrl je 4. julija 1831 star 73 let.

Z izvolitvijo Monroe so nastopili za Združene države boljše časi, nazivani časi miru in prosperitete. Širom dežele se je pričelo graditi nove ceste in nove vodne prekope; na rodovitni zapad so pa hiteli novi naseljenci. Leta 1817 je Monroe obiskal iztočne obmorske države, tako tudi več držav na severu. To predsedniško potovanje je naredilo med ljudstvom najboljši utis, vsled česar je postajala vez med ameriškim ljudstvom in posameznimi državami vedno bolj tesna.

Tedaj je spadala Florida še k Španiji. Za njo se sprva Amerikanci niso dosti zanimali, ker ni bila še dosti naseljena. V Florido se je zateklo nekaj vročehrvnih Indijancev, ubeglih sužnjem in drugih nepridipravov, ki so delali vedne preglavice obmejnemu državam. L. 1817 je general Andrew Jackson prevzel vrhovno poveljstvo armade Združenih držav. Ker mu početje stanovnikov v Floridi ni ugajalo, je je napadel s svojo armado; zavzel več španskih trdnjav in dal obesiti nekaj angleških vojunov, ki so skrivoma Indijancem orožje dovažali. Čez tri mesece zatem, je bila že vsa Florida pod oblastjo Jacksona, kar seveda Španiji ni ugajalo; nastal je strah pred zopetno vojno med Španijo, Anglijo in Združenimi državami. Ker se pa Španci niso hoteli z Amerikanci spuščati v prepis, so jim ponudili Florido v nakup.

Kupčija je bila kmalu zatem narejena za \$5.000.000, svoto kakoršno smo Špancem ponudili. S pridobitvijo Floride se je ozemlje Združenih držav povečalo za šestdeset tisoč štirjaskih milj.

Vprašanje suženjstva.

Ko se je prvotnih 13 kolonij odcepilo od Anglije, je bilo suženjstvo povsod uvedeno. Za dobo sprejetja ustave (1789) je bilo samo dvojje držav (Massachusetts in New Hampshire), ki nista odobraval navedbe suženjstva. Isto je polagoma tudi v severnih državah začelo pešati. Ko je bil l. 1787 proglašen zakon glede odprave suženjstva v Severozapadnem teritoriju, so bile v Unijo sprejete tri nove svo-

bodne države: Ohio, Indiana in Illinois. Suženjstvo je bilo pač še postavno dovoljeno v sledečih južnih državah: Kentucky, Tennessee, Alabama, Mississippi in Louisiana; tudi označene države so kot take pristopile k naši Uniji. Leta 1820 je bilo torej 11 suženjskih in 11 svobodnih držav; vse te so pa imele enako zastopništvo v zveznem senatu; drugače je bilo pa v kongresu; ker so svobodne države s številom naseljencev vedno naraščale, so tudi imele več kongresnikov v Washingtonu, kakor pa ne-svobodne države. To je povzročilo spor in nezadovoljnost v senatu. Zastopniki suženjskih držav so namreč sklenili svojo moč saj v senatu obdržati. Ako je hotela kaka svobodna država k Uniji pristopiti so senatorji suženjskih držav odločno zahtevali, da se mora zajedno vstop dovoliti tudi kakih njihovih držav.

Vsled vednega novega priseljavanja po raznih pokrajinah na istočni strani reke Mississippi, se je ondi polagoma ustanovilo nekaj novih držav; na drugi strani te reke so pa kolonisti vlado naprosili, da naj se to novo sekcijo sprejme v Unijo, kot državo Missouri.

Kompromis glede države Missouri.

Prošnja naseljencev v novi državi Missouri za vstop k Uniji je povzročila v javnosti veliko razburjenja. Ali naj se to državo sprejme kot svobodno, ali suženjsko? To vprašanje bi namreč določilo usodo nove države. Pri tem je bilo treba vpoštovati še več drugih važnih spornih točk. Na jugu, oziroma v Missouri so lastniki velikih plantaž odobraval suženjstvo, ker so jim sužnji po ceni obdelovali tobakne, riževne in bombažne nasade. Stanovaleci južnih držav so dalje zahtevali, da se jim dovoli svobodno trgovino z jugom.

Kolonisti po severnih državah niso imeli po minuli vojni tako razvite trgovine. Da ohranijo svojo industrijo pred vnanjimi tekmeči, so odločno zahtevali carinski uvozni davek na razno importirano blago. Dalje niso kolonisti severnih držav odobraval suženjstva. Isto je evelo na jugu le do toka Ohio reke, naprej proti severu pa ne več. Tako je prišlo med severnimi in južnimi kolonisti do spornega vprašanja, katero se je končno na kompromisen način rešilo. Predlagano je bilo, da naj se državo Missouri sprejme v Unijo kot suženjsko državo, za eno naj pa tudi pristopi nova država Maine kot svobodna država; na ta način bi bilo v senatu enako število poslancev (iz suženjskih in svobodnih držav). Dalje je bilo sklenjeno, da se od 36 stopinj 30 min. severne širine v drž. Missouri ne sme opravljati suženjskega dela. Ta točka je stopila v veljavo še le leta 1820 in je ostala v veljavi za dobo prihodnjih 25 let.

(Dalje sledi.)

POGODBE S SOVJETSKO RUSIJO.

Iz Moskve se uradno poroča, da je boljševiška vlada od revolucije (1917) do danes z raznimi svetovnimi državami sklenila že 27 pogodb, zvez in konvencij. Tu pa niso vpoštete tri prisilne pogodbe vpoštevši Brest — Litovsko.

Te pogodbe se delijo v tri različne vrste: 1) sklenjene s sovjetskimi republikami 2) z obmejnimi državami Rusije in 3) z državami v zapadni Evropi vpoštevši Anglijo in Francijo.

Med Združenimi državami in sovjetsko Rusijo ni druge pogodbe kot ona, da lahko Ameriška podporna administra-

cija pomaga bednim Rusom po raznih pokrajinah.

V prvo vrsto spadajo sledeče države: Armenija, Azerbajdan, Bukhara, Georgija, Ukrajina, Bela Rusija, in Istočna republika. S temi državami se že samo način vladanja zedinilo ter uredilo.

V drugo vrsto ruski zaveznic spadajo: Finska, Estonija, Latvija, Litvija, Poljska, Rumunska, Turčija, Afganistan, Mongolija in Perzija. V pogodbi s Perzijo je določeno, da lahko Rusi v njeno ozemlje pošljejo svojo armado, v slučaju da bi bil sovjetizem v Perziji ogrožen.

V tretjo skupino spadajo naslednje države: Anglija, Francija, Nemčija, Švedska, Noveška, Italija, Avstrija, Ogrska in Belgija. Med temi državami in sovjetsko Rusijo je sklenjena pogodba glede repatriacije vojaških in civilnih ujetnikov in glede uvedbe medsebojne trgovine.

VERSKA "SVOBODA" NA RUSKEM.

(Po N. C. W. C. News Service.)

Krakov, Poljska. — Kakor poroča tukajšnji list "Czas", so zadnje dni boljševiki svoje postave napram veri in cerkvi zelo poostrižili. Tako je bila meseca januarja t. l. izdana odredba, da je prepovedano učiti krščanski nauk (katekizem) po vseh cerkvah in po vseh privatnih hišah. Postava določuje, da morajo imeti nadzorstvo cerkva komunisti v svojih rokah in da so cerkve namenjene le službi božji. Dovoljena so pač v cerkvah predavanja in pridige o bogoslovju, toda teh predavanj se smejo vdeleževati edino le nad 18 let stari državljani ne pa mladina. Narzvoči verniki se lahko pri teh predavanjih poslužujejo debat in diskuzij. Vsaka cerkev, v kateri se vršijo taka predavanja, mora imeti od sovjetske vlade posebno dovoljenje.

Tozadevni vladni odlok se glasi:

"Da se bo radikalno zabranilo vsak poskus od strani duhovščine dajati verski poduk mladim ljudem, ki še niso dovršili 18 leta starosti, je takim državljanom vsled tega prepovedano bogoslužje in izvrševanje verskih tradicij. Vsem takim instrukcijam se bo najstrožje nasprotovalo na podlagi revolucionarnih postav."

Dne 3. januarja 1922 je boljševiška vlada prepovedala učiteljem in odgojiteljem z deco razpravljati o verskih zadevah, jim razlagati razne cerkvene praznike ali poste, ali jih voditi s sabo v cerkev. Kršilce te postave se kaznuje z zaporom.

Se meseca decembra 1921 so boljševiki izdali postavo, da mora vsak duhovnik boljševiškim oblastem predložiti besedilo nameravane pridige.

Iz vsega tega lahko razvidimo, da sovjetska vlada stremi za tem, kako uničiti Cerkev in vero med ljudstvom.

Dandanes so vse cerkvene občine v sovjetski Rusiji last naroda, oziroma vlade. Iste nimajo svojih civilnih statuttov in se jih smatra le kot skupne poedincev, ali nekaj sovjetski odbor, ki mora od vlade imeti dovoljenje za rabo cerkva.

Nekaj poljskih katoliških cerkva v Petrogradu, med temi znana cerkev Matere Božje je pokopališču v Viborgu se je tam strogim protiverskim odlokom zoperstavilo, ker se z njimi krši 7. člen pogodbe v Rigi.

Vendar boljševiki na podlagi te točke zatrjujejo, da nima nobena cerkev v sovjetski Rusiji svoje civilne statuttne pravice in da spada vsa cerkvena lastnina vladi, oziroma nara-

Da boljševiki pokažejo še večje sovraštvo do cerkve, so nedavno zaplenili vse cerkveno orodje in dragocene potrebščin za službo božjo; tako so tudi duhovnikom odvzeli stanovanja (farove) vsled česar morajo iskati strehe pri svojih faranih.

Zares "srečna," "napredna" in "svobodna" Rusija!

O MORSKIH GLOBINAH.

Ako računamo, da obstoja površina naše zemlje iz treh četrtin vode (morja) in samo iz enega dela suhega ozemlja, pri tem dosti ne znamo o nemernih podmorskih celinah, katere pokriva voda izjemni globin raznih pristanišč.

Najvišja gora na svetu je Everest v Aziji, ki se dviga 29, šino.

002 čevlja nad morsko gladino, ali za 38 čevljev manj kot 5 in pol milje. Lahko si pa predstavljamo da je globočina morja na nekaterih mestih še večja; prave največje globočine se pa ne bo nikdar dognalo, ker je to skoraj nemogoča stvar.

V šoli smo se učili, da so pred leti na Fiji otočju merili morsko globočino; prišli so 30.133 čevljev globoko; pri Kermadecu v Novi Zelandiji je morje 30.930 čevljev globoko; pri Nero Deep v Guamju 31.616 čevljev; pri Filipinskih otokih so pa celo našli na 32.089 čevljev morske globočine, kar znaša 6 milj in 409 čevljev pod našo zemeljsko površino.

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitrejše, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET.

NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100.000.00.

Rez. fond \$30.000.00

Pogovor pri sosedovih

Malčika, pometa mestovž pred hišo.

Sosedova Angela: "Dobro jutro Malčika! Kaj si danes tako zgodna?"

Malčika: "Saj veš, da moram zgodaj vstati, ker mož gre delat. Pripraviti mu moram zajtrk in lunc, da ga vzame s sabo. Angela, ali veš kako novico?"

Angela: "Ne."

Malčika: "Ali ne veš, da smo dobili novo slovensko trgovino z grocerijo in mesom?"

Angela: "To je pa v resnici prav in lepo."

Malčika: "Veš, naš stari dobroznani trgovec G. F. Bruder pojde v staro domovino. Njegovo trgovino so prevzeli Vegelnovi bratje."

Angela: "Kdaj pa?"

Malčika: "Dne 6. maja. Vse je že prenovljeno in prebarvano."

Angela: "Hvala, da si mi to veselo novico povedala. Zdaj pa moram iti v hišo, da otroke odpravim v šolo; potem grem pa takoj z veliko košaro v Vegelnovo trgovino, da nakupim potrebnih stvari. Tudi jaz se držim lepega gesla! Svoji, k svojim! Z Bogom Malčika!"

Vsem slovenskim gospodinjam v La Salle se za obilen poset in naklonjenost toplo priporoča slovenska trgovina

VEGEL BROS.

3rd and Creve St.

La Salle, Ill.

POPJEJ F. BRUDER.

Bodite previdni z denarjem! Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nazorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni meščarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljeni nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150.000.00

Prebitek \$360.000.00

ŠTIRI SMRTI.

Drama v vasi

Spisal Ksaver Meško.

(Dalje.)

Tako lepo polagoma je pri-
kimala v deželo, ta neprijetna
tujka — zima.

Čez dol in hrib, čez goro in
ravan so završale in zabesnele
jesenske burje. In v njih le-
ledenem dihu so sklanjale svo-
je glavice zorne cvetke, in zele-
na trava je rumenila in se su-
šila. Raz drevje pa so šušte
padali zgrbljeni in svedrasti
suhi listi, drug za drugim, dok-
ler niso same gole veje štrlele v
dolgočasno jesensko nebo, pus-
to in žalostno.

In potem je začel padati
sneg, debel, gost, suh. Veli-
ki, krasni, fini kosmiči so se
brez nehanja sipali iz pepelnat-
orjavkastega, nizko k zemlji
poveznjenega neba — in v mrt-
vaški prti so zavili širo kraji-
no.

Tudi golo drevje tihih goz-
dov je dobilo okraske. Na
suhih, razsohastih vejah, v ko-
tih med deblom in vejevjem se
je nakopičil sneg. In na ten-
kih, sivkastih, rjavih ali mot-
nordečastih šibicah je vztre-
petavalo ob mrzlih jutrih in
meglenih dnevih fino, tenko,
skoro prozorno ivje.

In mir je zavladal v gozdih,
težka, skrivnostna tišina jih je
napolnila, kakor tišina v veli-
kem sodu belega, mehkega gos-
jega perja.

Na slamnatih strehah vaš-
kih koč se je na debelo na su-
lo snega. Raz kape pa so se
v mrzlih nočeh navesile dolge
cime, debele in močne zgoraj
ob strehi, ozke navzdol proti
koncu.

In ko je izza gostih oblakov,
s katerimi je bilo prepreženo
in zagrnjeno krmežljivo in za-
plakano zimsko nebo, prodrlo
ogrevajoče sonce nebeško, so
se zalesketale in zablestele ci-
me v mavričnih bojah —

Danes, bilo je neke nedelje
popoldne, je bilo mrzlo in lede-
no zunaj. Popoldne je bilo
nebo prevlečeno in zastrto z
gostimi, debelimi oblaki. In po
krajinu se je vlačila belkasta,
vlažna, težka megla. Popol-
dne pa je z močjo zavel mrzel
sever. Razgnal je meglo, raz-
trgal in razpodil oblake. In za-
sijalo je sonce. V njegovih
žarkih pa je zablestela zmrzla
snježena odeja. ter se lesketala,
da je bilo, kakor bi oko človeš-
ko gledalo tisočere dragulje in
kristalne demante, nasute na
debelo po vsej širni krajinu.

V sobi pri Meglovih pa je
bilo prijetno in gorko in kar
nič ni bilo opaziti mrzlega se-
verja, ki je tulil in žvižgal za-
ni okrog oglov.

Imeli so gosta.

Na široki smrekovi klopi za
veliko javorovo mizo so sedeli
v vsej svoji mogočini, čez mero
dolgi, a ne baš docela propor-
cionalno široko osebnosti stri-
ček Čebula — Peter Čebula iz
Podgaja.

In jedli so striček Čebula aj-
dinske pogače, ki so bile pred
njimi nakopičene v velikem
krožniku v mogočno piramido.

Zraven pa so si prilivali iz li-
trske steklenice, v kateri se je
blešal blagoslovljene trte ruj-
ni sok.

In pri tem delu so vztrajno
molčali striček Čebula. Zam-
islili so se bili.

Obraz pa, na štiri ogle, ka-
kor izrezan z nerodnim nožem
iz debele smrekove skorje, je
kazal težke skrbi. Široko in
nizko čelo se je nabralo v še
več in v še večje gube, kakor
jih je začrtalo vanj že delavno
življenje in let število.

To pa je bilo zanesljivo zna-
menje, da so striček Čebula raz-

mišljali o važnih rečeh.

Da, to so bile težke skrbi in
globoke misli. Odločevale so
usodo enega ali pa še več bi-
tij....

Zdajci pa so se striček Čebu-
la prebudili iz svojega globoko-
umnega premišljevanja.

Glasno so požrli velik kos
pogače, krepko potegnili iz
steklenice, uprli si je, dobro-
voljne oči v črnikavi strop, od-
prli usta ter začeli staviti kri-
lastih besed lepo in bogato šte-
vilo v tale, vsega spomina in
vsega upoštevanja vredni ogo-
vor:

„Hm-hem, Janez, šestdeset
let me že nosi črna mati zemlja.
Dosti hudega mi je naklonil
Bog in Gospod in malo dobra-
ga — bodi mu hvala za dobro
in za hudo — saj on ve, kaj
človek služi v zveščanju ne-
umrljive duše in kaj mu je po-
trebno za večnega življenja
veselje.... Hm, šestdeset let,
Janez, to je skoro trikrat toli-
ko, kakor ti tebi dano let od
tvojega rojstva do sedanjega
dne.“

Striček Čebula so si malec
oddehnili v svojem retorič-
nem) umotvoru. Založili so
si nanovo pogač, potem krep-
ko potegnili iz steklenice. Do-
stojanstveno, modro so priki-
mali z debelo glavo, kakor v
v potrdilo svojim umnim bese-
dam, in z velikimi, dolgočevni-
mi škornji so na lahno potrkali
na ilovnata tla.

Ko pa so si odpočili, so v od-
morih, počasi in odmerjeno
predli dalje svojega modro-
vanja umne besede.

Janez pa se je dolgočasil.
Molče in nevoljno je poslu-
šal dolgo oračijo, naslanja se
se s komolecem ob okno in za-
mišljeno zroč vunkaj v zimski
dan.

Stara Meglovka pa je z zbra-
nim duhom poslušala stričko-
vo modrost ter se divila nepre-
magljive in nedosegljive Čebu-
love retorike neusahljivemu
toku....

(Dalje sledi).

PRISTOPAJTE H K. S. K.
JEDNOTI.

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija:	Italija:
500 kron za.....\$ 2.20	100 lir za.....\$ 6.00
1000 kron za.....4.00	500 lir za.....28.50
10000 kron za.....38.00	1000 lir za.....57.50

Nemška Avstrija:

1000 kron za.....\$.50

Izdajemo notarska dela za tukaj in stari kraj.

Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mort-
gage).Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na
MLADIČ & VERDERBAR,

1334 W. 18th St.

Chicago, Ill.

STAROKRAJSKE KOSE.

Druge vrste kose malo ožje "Polaranke" cena za eno ali več \$2.00.
Velikosti so 26, 28, 30, in 35 palcev.

Poštnino (prevoz) plačam na vse kraje. Pošljite poštno nakaznico z naro-
čilom vred na naslov:

STEPHEN STONICH, 105 Lake St. Chisholm, Minn.

Trgovina s železino in pohištrom.

NA PRODAJ ALI V ZA-
MENO.

so v Michiganu velike ali ma-
le farme za sadje. Zemlja se na-
haja v središču pokrajin kjer
so najlepše farme za sadje in
grozdje nedaleč od Benton
Harbor, Mich. Ondi je že veli-
ka slovenska in hrvatska far-
merska naselbina.

Pišite na naslov:

George Miller

Box 591

Indiana Harbor, Ind.

SPREJME SE V SLUŽBO

za hišno delo

pridno, pošteno in zanesljivo
slovensko dekle. Iščo jo u-
gledna angleška katol. družina
v Jolietu. Navedenka mora
znati saj nekoliko anglešči-
ne —. Dobra in stalna služ-
ba z lepo plačo. Slovenke, ne
zamužite te, prilike!

Več se poizve pri:

Upravištvu "Glasila" K.S.K.
Jednote, 1004 N. Chicago St.
Joliet, Ill. Telefon, 1048.

SOUTHERN PRODUCE CO.

Trgovina z zelenjavo, in sad-
jem na drobno in debelo.
1002½ N. Chicago St. Joliet.
(Poleg urada K.S.K.Jednote.)

Na novo otvorena velika
prodajalna razne z'enjadi,
sadja, krompirja itd.

POSEBNO NIZKE CENE

Vsako naročilo za \$2.00 ali
več pripeljemo brezplačno na
dom v katerikoli del mesta.

Priporočamo se slovenskim
gospodinjam za obilen obisk.

31

WASHINGTON

Je glavni sedež Združenih držav
in je tudi sedež urada za izda-
jo patentov in naš veliki slo-
venski urad se nahaja SAMO v
Washingtonu, blizu patentnega
urada, tako da mi lahko vse o-
sebnostne opravimo vaše patentne
potrebščine POPOLNOMA
TOČNO, POSTENO IN PO
NIZKI CENI.

Ime A. M. Wilson je znano že
31 let.

Pišite danes po našo sloven-
sko brezplačno knjigo v izumih
in patentih.

A. M. WILSON, Inc.

PATENTS

312 Victor Building.

WASHINGTON, D. C.

Successors to the business of A. M.
Wilson, deceased, established 1891.

Najlepša prilika potovati

direktno

DIREKTNO

V DOMOVINO

z velikim parnikom

PRESIDENT WILSON

10. maja.

Cena do Trsta ali Dubrov-
nika \$102.50

Pišite takoj, da Vam pro-
sto preskrbim.

Denarne pošiljate v do-
movino po pošti in
brzjavu.

DINARJI — DOLARI

PIŠITE PO CENIK

SPREJEMAM DENAR
NA ULOGO IN PLA-
ČUJEM 4% OBRESTI

Emil Kiss, bankir

137 Second Ave.

NEW YORK.

ZNIŽANA CENA

Čipar, najboljša vrsta, jako velike

jagode, baksa 28 funtov. \$4.20

Brinjeve jagode, vreča 132

funtov\$9.00

Muskatel, sladke debele jago-

de, baksa 50 funtov\$6.40

Malo črno grško grozdje, *

baksa 50 funtov\$6.40

Fige (v rešah) najboljša

vrsta, baksa 110 funtov. \$10.80

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR

Box 722, City Hall Station

NEW YORK CITY.

Veliko potnikov

V STARI KRAJ ODHA-

JA veliko rojakov. Ako

se tudi vi namenjeni tja,

tedaj najbolje storite,

ako potujete skozi pod-

pisano tvrdko, ki je z-

nana zaradi točne po-

strežbe in priporočena

od onih od onih, ki so že

potovali.

IZ STAREGA KRAJA

bo prišlo po 1. juliju

zopet večje število no-

vih priseljencev. Ako

želite tud Vi dobiti ka-

ko osebo sem, tedaj nam

pišite po nadaljna toza-

devna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DE-

NARJA so prede vsem

važne tri stvari in si-

cer: hitrost, cena in var-

nost. Naša banka Vam

nudi vse tri. poslužite

se je tora vselej, kadar

pošiljate denar. Za vsa

pojasnila se obrnite na

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKO BANKO

70—9th Ave.,

New York City.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj.

5227 Butler St.

Pittsburgh, Pa.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO

*Suho,
Mrtve lase*

možele preprečiti in dati lasem
tisto mehko blaginjo, in lepoto,
katero si vsakdo želi ako
nadenjše

SEVERA'S
HAIR POMADEIzvršna priprava za nego las,
idealna, zdravilna, in čista.

CENA 25c

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEMENA.

V zalogi imam najboljša vrtna,
poljska in cvetlična semena.
Semena pošiljam poštne pro-
sto, toraj nikalih stroškov
za poštino.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR.

Box 772 City Hall Sta.

New York, N. Y.

Zastave, bandere, regalije in
zlate znake za društva ter člane
K. S. K. J.

izdeluje

EMIL BACHMAN

2107 S. Hamlin Ave.

Chicago, Ill.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pisni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice,
bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri pri-
rejanju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo
hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja
in najmodernejša slovenska unijska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenske-
ga na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas.
V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOV. LIST V AMERIKI.

Stane na leto samo \$2—za pol. leta pa le \$1.

1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Pla-
čujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo tujcem in oddelku.

FIRST
NATIONAL BANK

Established 1857

Priateljstvo bank e

je neprecenljive vrednosti za vsako osebo.
Isto pomeni: dober nasvet v slučaju potre-
be, pomoč v času sile in zanesljivega, ter
vestnega druga ali prijatelja ob vsakem
času.

Naša banka je tako PRIJATELJSKA banka—
ravno pravi način banke, s katero je veselje poslo-
vati. Tukaj se z vami postopa, kakor s kakim PO-
SAMEZNIKOM, ne pa samo "na račun."

Pridite in podajte nam roke. Vaš biznes —
naj si bo že velik, ali majhen — bomo vedno
cenili.

NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA banka v Jolietu.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST
and LARGEST
BANK in JOLIET

ŠTEDENJE KOT IZDATEK.

KATERO POT GRE VAŠ DENAR?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL
TO V NAPREJ.

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štede-
nje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako
mali so, ali kako občutni so odbitki od istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših iz-
datkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi
dolgovali mesarju namesto samemu sebi—potem je vprašanje rešeno.

Dajte nam priliko razložiti vam način, ki bi bil najbolj primeren vašim potrebam.

GLAVNO ZASTOPSTVO FRANK SAKSER STATE BANK

JADRANSKE BANKE.

82 Cortlandt Street New York, N. Y.